

2021
MEMÒRIA
CATALUNYA

foto: Cristina Lozán / SJD Serveis Socials - Barcelona

La força de la solidaritat

Gràcies a tu hem aconseguit fer tot això!

SJD Sant Joan de Déu
Solidaritat

#EnsAgradaCuidar

A Sant Joan de Déu treballem per construir un món més just i hospitalari on tothom tingui les mateixes oportunitats

Gràcies a tu i a la teva solidaritat hem pogut superar un 2021 molt complicat i ajudar totes les persones que atensem, que, com saps, viuen situacions de molta vulnerabilitat. Cada dia treballem perquè aquestes persones puguin tenir una vida digna i les ajudem a construir un futur ple d'esperança i oportunitats.



La comunitat de Sant Joan de Déu la formem els germans de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu, els treballadors i treballadores, el voluntariat, les persones ateses als nostres centres i les seves famílies; socis i donants; les empreses i institucions col·laboradores, i també les escoles. En definitiva, totes aquelles persones que, en un moment o altre, han decidit sumar forces de diferents maneres per aconseguir una societat on tothom tingui cabuda.



53 germans
de l'Orde
Hospitalari
SJD



+ de 40.000
persones
sòcies
i donants



690
empreses
i entitats
col·laboradores



2.000
persones
voluntàries



405
centres SJD
arreu del món

#EnsAgradaCuidar



A Sant Joan de Déu cuidem col·lectius vulnerables

INFÀNCIA I JOVENTUT / SALUT MENTAL /
SENSELLARISME / DEPENDÈNCIA /
DISCAPACITAT/ RECERCA I DOCÈNCIA /
MIGRACIONS / COOPERACIÓ INTERNACIONAL



Els ODS, eina de transformació i mobilització de la solidaritat

L'Obra Social de Sant Joan de Déu, adherida al Pacte Mundial de les Nacions Unides, està compromesa amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i a través de la feina que fa en el seu dia a dia promou la justícia, la igualtat i la sostenibilitat per afavorir l'acompliment dels 17 objectius en tots els àmbits i les realitats en què treballa. Amb aquest compromís donem resposta als nous reptes que sorgeixen i vetlem per un impacte positiu de la nostra feina sobre aquests objectius de desenvolupament sostenible.

La nostra feina té un vincle directe amb els objectius següents:



Qui som i on som?

Amb més de 150 anys de vida, Sant Joan de Déu té centres arreu del món. Durant aquest 2021, l'Ordre Hospitalari ha viscut un procés d'unificació de les anteriors províncies religioses —Aragó Sant Rafael, Bètica i Castella— i s'ha convertit en la Província Sant Joan de Déu d'Espanya, formada per tres unitats territorials de gestió. Dins d'aquesta reorganització, Solidaritat SJD pertany a la Unitat Territorial I (UTI), que comprèn els centres de **Catalunya**, **illes Balears**, **València**, **Aragó** i **Múrcia**.

Des de tots els nostres centres socials, sanitaris i sociosanitaris acompanyem i cuidem persones en situació de vulnerabilitat amb l'hospitalitat com a valor essencial.

Unitat Territorial I



EDITORIAL

ORIOL BOTA

Director de l'Obra Social
de Sant Joan de Déu



Quan la fragilitat creix, la solidaritat es multiplica

Presentar una memòria és fer un repàs del que ha passat durant l'any que acabem de tancar identificant-hi el que és més significatiu.

El 2021 la pandèmia ens va impactar i esgotar tant que, ara que estem vacunats i ens sembla que la tenim controlada, molts volen passar pàgina i oblidar els dies viscuts. Hi ha un esforç per oblidar l'impacte que ha tingut en les nostres vides i, fins i tot, ens molesten la mascareta i les restriccions que encara perduren.

Tanmateix, oblidar no va amb el tarannà de Sant Joan de Déu i menys quan tots els informes i les estadístiques ens diuen que els impactes de la COVID-19 no només persisteixen sinó que encara han d'aflorar més entre nosaltres. L'impacte existeix entre els infants, joves, adults i la gent gran. L'impacte de la COVID-19 en la salut física i emocional de molta gent és avui molt significatiu, la pobresa ha crescut i certs col·lectius estan patint molt. Per això, us presentem una memòria de l'any que no volem oblidar.

A Sant Joan de Déu volem recordar d'on venim per poder afrontar molt millor el que tenim per davant.

Fa més de 500 anys el fundador d'aquesta institució es va dedicar a tenir cura dels oblidats: els vulnerables dels vulnerables. Així, va acollir infants i adults, pobres o malalts, i ho va fer sense tenir en compte la seva condició. A tots i totes els va obrir les portes de casa seva i els va cuidar i acompanyar. Avui continuem fent aquesta tasca des de tots i cadascun dels nostres centres, ja siguin socials, sociosanitaris o hospitalaris. Com el nostre fundador, a l'ADN hi portem l'hospitalitat com a valor fonamental. Ens dediquem a l'hospitalitat i ho fem acollint la fragilitat de malalts, de nouvinguts, de dones amb fills a càrrec que han perdut el seu habitatge, de persones amb discapacitat o de persones que pateixen algun problema de salut mental. Amb totes elles ho fem respectant els processos de cura, de rehabilitació i d'adaptació a les noves realitats i, sobretot, no ho fem sols. Ens agrada fer la nostra tasca posant la persona atesa al centre i creant també xarxes de suport que l'ajudin. Per això els programes finançats gràcies a la solidaritat són tan importants; per això els centenars de persones voluntàries que ajuden i cuiden els pacients i usuaris són part tan imprescindible de la institució. I per això sabem que el nostre objectiu no és només fer el bé, sinó, tal com deia el nostre fundador, "fer el bé ben fet", i, així, poder canviar realitats.

En aquest camí de superació de la pandèmia parlem de "normalitat", però som conscients que el futur ens porta noves fragilitats i vulnerabilitats, i ens hem de preparar per poder donar respostes a totes aquestes persones.

Tenir la plataforma SOM Salut Mental 360 o el programa de sensibilització per a joves #JohoCanvioTot, programa PoderosaMent al 2022, ens omple d'orgull. També sabem que l'habitatge, els subministraments i la feina són béns escassos i cars, i que dificulten a molta gent poder sortir-se'n. Per això, quan els nostres centres especials de treball o la Fundació SJD d'Atenció a la Dependència creen més llocs de treball, estem contents. I quan obrim més pisos amb lloguers socials perquè la gent pugui sortir dels albergs, ens emocionem. Sabem que la recerca és l'única manera de curar certes malalties; per tant, quan amb els bombers assignem una nova beca de recerca ens omple igualment d'alegria. Aprofito per posar en relleu que aquest 2022 hem inaugurat el Pediatric Cancer Center gràcies a la solidaritat.

El 2021 ha estat un any de molta feina, perquè l'emergència ens obligava. Ara ja sabem que hem de construir nous recursos, nous dispositius per atendre les realitats de la guerra d'Ucraïna, abordar la pobresa energètica o la dificultat per trobar feina, entre d'altres. I volem fer-ho junts amb socis i donants, amics i col·laboradors, voluntariat i professionals. Sense vosaltres no hauria estat possible. Gràcies a tots i totes per la vostra solidaritat!



**Entrevista
MANEL
DEL
CASTILLO**
8



**Especial
SALUT MENTAL**
12



**Entrevista
CRISTINA
MOLINA**
14



**Entrevista
Germà
MOISÉS
MARTÍN
BOSCÀ**
34



**Entrevista
JOAN
PLANES
VILA**
44

CONTINGUT

INFÀNCIA I JOVENTUT	10
SALUT MENTAL	12
SENSELLARISME	20
DEPENDÈNCIA	22
DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL	26
RECERCA I DOCÈNCIA	28
MIGRACIONS	30
COOPERACIÓ	32
FAMÍLIA HOSPITALÀRIA	36
VOLUNTARIAT	38
SENSIBILITZACIÓ	40
MOBILITZACIONS	42
EMPRESSES	44
PRODUCTES SOLIDARIS	48
DADES ECONÒMIQUES	51
SJD EN LÍNIA	51

INFÀNCIA I JOVENTUT

ENTREVISTA

MANEL DEL CASTILLO

Manel del Castillo és director gerent de l'**Hospital Sant Joan de Déu Barcelona** i director de la Unitat Territorial que comprèn els centres de Catalunya, illes Balears, València, Aragó i Múrcia.

És també president de la Fundació Factor Humà i president d'ECHO (European Children's Hospitals Organisation).

Parlem amb ell per saber quins són els **reptes de futur** i **com és dirigir un centre de referència** com l'Hospital maternoinfantil d'Esplugues.

“Al final no hi ha res fàcil i només te'n sortiràs si ho fas amb passió.”



Quins són els reptes més importants que afronta l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu?

Un dels grans reptes, i en això ja s'hi treballa, és adaptar-se al segle XXI. Abans l'Orde s'ocupava d'arribar allà on ningú més ho feia. Ara ens trobem que, sovint, l'Administració cobreix necessitats que abans no cobria, però, tot i això, **nosaltres podem continuar fent les coses de manera diferent aportant integració i els valors de l'Orde.**

El repte de l'Orde és reposicionar-se i veure **quins espais dins la vulnerabilitat queden per cobrir**, sobretot en l'àmbit social, en el qual tenim molt camp per créixer. En el món sanitari tenim espai sempre que siguem capaços d'oferir uns trets diferencials basats en els nostres valors.

La nostra organització **es caracteritza per tenir una visió molt holística**, que té en compte aspectes sanitaris, socials, laborals o educatius. Això ens permet donar una resposta integral a les necessitats reals de les persones vulnerables, i sovint és de gran ajuda per a l'Administració, la qual està organitzada per departaments que funcionen com sitges que dificulten aquesta atenció integral.

És una premissa seva aquesta idea d'oferir sempre alguna cosa diferent que vagi més enllà?

Jo sempre dic que Sant Joan de Déu és més. **Hem de ser capaços d'oferir un plus d'humanisme**, que és el que està en línia amb el que voldria el fundador. Per exemple, pel que fa a la salut mental, les necessitats

desborden freqüentment l'àmbit estrictament sanitari, i se sumen problemes socials, laborals, educatius, etc. La nostra organització ha de ser capaç de detectar aquestes necessitats i prestar l'atenció integral que ens caracteritza, més enllà de quina sigui la conselleria o el departament amb què tenim la relació contractual.

Anar més enllà per oferir alguna cosa diferent també a l'hospital.

L'hospital és un centre singular. **Som un centre monogràfic en un país on els hospitals són generals.** Som un centre no públic que es dedica a la recerca, en un entorn on la recerca es fa en els grans hospitals públics. I, finalment, som un centre molt gran que pertany a una organització on en general els centres

són petits. Aquesta raresa sovint ens fa la vida difícil, però aquesta singularitat també pot ser la nostra gran fortalesa.

El fet de ser un centre pediàtric ens obliga a anar sempre a contracorrent i davant d'això creiem que hem de posar en valor les nostres característiques diferencials i intentar que ens reconguin com un centre únic. D'aquest concepte surt el nostre **projecte Singularity**. Aquest mateix concepte el tenen molt treballat a França o Londres, amb els seus dos grans centres pediàtrics, dos centres únics que es consideren un orgull nacional.

“Jo em dedico a explicar històries perquè penso que el millor que puc aportar és crear un relat que ajudi a alinear a tothom.”

El Pediatric Cancer Center, la nova unitat de nounats, quiròfans d'última generació, La Casa de Sofia... són alguns exemples d'aquesta singularitat?

Sí. Es basen en la idea de **detectar problemes sovint molt específics i intentar donar una resposta singular** adaptada a les necessitats reals de cada cas. Al final, **és fer que passin coses**. Jo sempre dic que hi ha persones que estan al món de la gerència per ser, altres per tenir i altres, per sort moltes, per fer. I, al final, tot es redueix a la capacitat que té l'organització de transformar i millorar la realitat.

Quin paper té com a gerent de l'hospital d'Esplugues en aquesta singularitat?

Jo em dedico a explicar històries perquè penso que el millor que puc aportar és **crear un relat que ajudi a alinear a tothom**. I quan els professionals estan ben alineats, tot és més fàcil. Som una organització molt horitzontal en la qual els comandaments poden prendre decisions amb molta autonomia, i això és possible perquè tots i totes tenen molt integrat cap a on hem d'anar. Per tant, des de la gerència el més important és tenir **un projecte estable, consolidat i participatiu**, que tingui un relat amb el qual tothom connecti i fer que passin coses; tornem a la importància del fer.

Què és per a vostè la solidaritat?

Nosaltres som una organització hospitalària i **l'essència de Sant Joan de Déu és l'hospitalitat**. Dins de l'hospitalitat jo entenc la solidaritat en una doble direcció: necessitem la solidaritat dels altres per dur a terme la nostra missió; per tant, som promotors de solidaritat. I com que som una entitat del tercer sector també fem i treballem la solidaritat, ja sigui a través de projectes concrets, els agermanaments, les campanyes... En definitiva, una solidaritat necessària que sempre es mou sota el fil conductor de l'hospitalitat, la cura i l'acompanyament integral de les persones més vulnerables.



“Per a la gent que ens agrada que passin coses, Sant Joan de Déu és el lloc ideal, perquè pots contribuir a millorar el teu entorn.”

Què ha après al llarg d'aquests 20 anys al capdavant de l'hospital d'Esplugues i del seu vincle amb Sant Joan de Déu?

He après que Sant Joan de Déu és addictiu, perquè, un cop hi entres i t'hi impliques, ja no hi surts! (riu). He après moltes coses, però el més important, i ho apuntava abans, és **la importància de treballar en una organització que sigui flexible i que et permeti transformar les coses**. Per a la gent que ens agrada que passin coses, Sant Joan de Déu és el lloc ideal, perquè pots contribuir a millorar el teu entorn.

I després he après **la importància de les persones a l'hora de gestionar**. T'adones que la clau no són els organigrames ni les estructures, sinó les persones. Si

aconsegueixes trobar-ne les millors, és a dir, persones amb talent que sàpiguin i dominin el seu camp, que entenguin el projecte i que vulguin fer les coses amb passió, aleshores ja ho tens tot guanyat.

Al final, el seu també és un lideratge apassionat?

A mi m'agrada molt posar d'exemple un animal per explicar aquest lideratge, **la girafa**. La girafa és un animal molt inspirador que té unes característiques que la fan molt especial. És l'animal més alt de tots, la qual cosa vol dir que té una mirada molt llarga. Per mi és important que els comandaments intermedis, que és on et jugues el projecte, tinguin aquesta mirada llarga. **Que entenguin on són i siguin capaços de veure mes enllà**.

La girafa és l'animal que menys dorm. No volem líders amb problemes d'insomni, però sí que és important comptar amb persones despertes que sàpiguin llegir què passa al seu voltant i puguin detectar oportunitats. És un animal social, tranquil, no té enemics ni es baralla amb ningú. A mi m'agrada aquest tipus de lideratge tranquil, inclúsiu i participatiu. I la quarta característica és que és l'animal amb el cor més gran, perquè ha de fer arribar la sang fins al cap. Crec molt amb la compassió entesa com l'empatia acompanyada d'una acció i amb la passió per poder tirar endavant els projectes. Al final, no hi ha res fàcil i només te'n sortiràs si ho fas amb passió.

Que el fa feliç del seu dia a dia a l'hospital?

Jo gaudeixo veient com evolucionen les coses. Gaudeixo de tot el procés. Quan ets capaç de detectar problemes, buscar solucions, proposar-les, fer-les i aplicar-les. **Veure com posen en marxa tot** això, com a equip i que, a més a més, serveix d'alguna cosa, això em fa sentir molta satisfacció.

I en el pla més personal em fa feliç **compartir temps amb els meus amics, amb la meva família i tenir converses amb els meus fills petits**. De vegades, en aquestes converses senzilles amb els nens he trobat respostes als problemes que semblaven més complexos.



Hospital Sant Joan de Déu Barcelona
sjdhospitalbarcelona.org

GUIDEM I ACOMPANYEM AMB TOTA LA HUMANITAT POSSIBLE

La Casa de Sofia, un centre pioner

El desembre de 2021 vam inaugurar **La Casa de Sofia**, el primer centre d'Espanya d'atenció a nens i nenes en situació de cronicitat complexa o de malaltia avançada. El principal objectiu d'aquest centre d'atenció intermèdia és evitar l'ingrés a l'hospital d'aguts quan no sigui necessari, i retardar al màxim una possible hospitalització de llarga durada. També està pensat per a després d'un ingrés hospitalari, a través d'una planificació i un suport a l'alta que eviti noves situacions de risc d'ingrés. El dispositiu és, en si mateix, una opció per a aquelles famílies que prefereixen, o no poden acollir, la mort del seu fill o filla al seu domicili.

Una fita en la millora de l'atenció

S'estima que a Catalunya podria haver-hi uns **3.000 nens i nenes en situació de malaltia avançada i una xifra similar en situació de cronicitat complexa** que se'n podrien beneficiar en algun moment de la seva evolució clínica. Fins ara, el sector sanitari no disposava d'un centre d'atenció intermèdia per atendre la cronicitat pediàtrica.

La Casa de Sofia forma part d'un projecte més ampli, anomenat **Red Únicas**, promogut per l'**Hospital Sant Joan de Déu**, en el qual participen 25 grans hospitals de totes les comunitats autònomes. L'objectiu és garantir una atenció integral als pacients pediàtrics amb malalties minoritàries. El seu desenvolupament està pendent de l'obtenció de fons europeus.

Una història personal en el seu origen

El nou centre porta el nom de La Casa de Sofia perquè un dels seus impulsors ha estat Jordi Cruz, pare de la Sofia, una nena que no va poder superar una malaltia minoritària: "Ara disposaran d'un equipament on els petits podran rebre les cures que necessiten en un entorn el més semblant possible a una llar i on, a més, els pares podran capacitar-se per a quan arribi el moment de tornar a casa." Precisament, els pacients amb aquestes patologies són els principals usuaris de les instal·lacions, ja que molts d'ells tenen una evolució progressiva i una afectació multiorgànica que els aboca a una situació de cronicitat complexa o avançada.

Superfície útil (1a fase): 1.274 m², inclou 260 m² de jardí

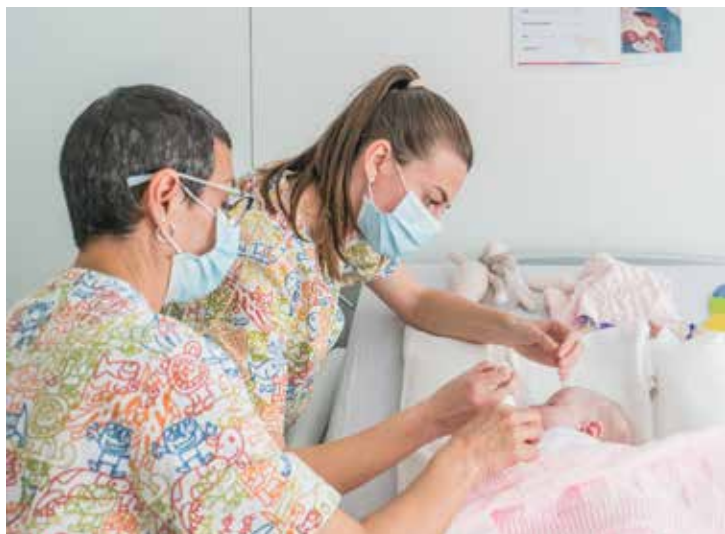
A part dels espais per als professionals, disposa de: 15 habitacions / sala per a les famílies / cuina / sala de joc

Promoguda per: CatSalut i el Pla director sociosanitari

Desenvolupat per: Sant Joan de Déu, en col·laboració amb l'Hospital Universitari Vall d'Hebron i el Consorci Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell.



Hospital Sant Joan de Déu Barcelona
sjdhospitalbarcelona.org



Musicoteràpia a domicili per a infants que necessiten atenció pal·liativa

Per tal d'afavorir el benestar dels més petits i facilitar la seva interacció amb els pares, aquest 2021 hem posat en marxa **un servei de musicoteràpia a domicili** per als nens i nenes que tenen malalties greus que amenacen o limiten la seva vida o malalties cròniques complexes que requereixen atenció pal·liativa.

Cada dia, una musicoterapeuta visita a casa els nens i nenes per fer amb ells una sessió de musicoteràpia, en la qual canten cançons o toquen instruments musicals diversos. Pot la musicoteràpia ajudar a normalitzar les vides d'aquests menors i la de les seves famílies? Pot contribuir al fet que experimentin moments de vitalitat significatius o enfortir el vincle familiar? Aquestes són algunes de les preguntes que s'intentaran respondre amb un estudi de recerca que farem posteriorment per determinar l'impacte d'aquesta activitat en els infants i en les seves famílies.



Kids Corona dona resposta a les afectacions de la COVID-19 en infants i dones embarassades



Hem contribuït al coneixement de la COVID-19 investigant si els nens i nenes tenen una certa protecció natural contra el virus i com afecta les dones embarassades. Per a això, vam impulsar la plataforma Kids Corona, creada gràcies a les donacions d'empreses, entitats i particulars. Investigadors i investigadores de tot el món, professionals de la salut i la ciutadania han unit esforços per trobar respostes.

S'infecten els infants menys que els adults?

Després de l'estudi de 411 famílies on només hi ha hagut un cas de COVID-19 podem concloure que, encara que els nens i nenes s'infecten igual que els adults, la malaltia es manifesta de forma molt més lleu en infants que en adults.

Els infants poden transmetre la malaltia?

Gràcies a un assaig pioner fet a 1.905 participants de casals d'estiu, sabem que els infants sí que són transmissors, però contagien sis vegades menys que els adults, i que la transmissió és menor com més petit és el nen o nena. Aquestes dades ens han permès preparar-nos per a la tornada a l'escola.

Per què desenvolupen la malaltia de forma més lleu?

Hem analitzat les mostres recollides per poder identificar, en la microbiota dels infants, possibles marcadors diferencials que siguin protectors enfront del virus. La immunitat també pot ser un factor protector en els infants. Es creu, doncs, que la seva immunitat innata (la defensa de primera línia) podria ser superior a la dels adults i permetria controlar millor la fase inicial de la malaltia.

La COVID-19 genera problemes en fetus i futurs infants?

Hem analitzat 874 casos de dones embarassades, un col·lectiu vulnerable. Els resultats mostren que la majoria ha desenvolupat la infecció de manera asimptomàtica o amb símptomes lleus. A més, hem observat que el fet de tenir infecció per SARS-CoV-2 no incrementa el risc de pèrdua gestacional, part prematur, preeclàmpsia, estrès fetal i mort perinatal, entre d'altres. Per contra, aquest risc es veu augmentat en els casos on la infecció presenta símptomes. També hem pogut comprovar que no hi ha infecció vertical del virus de la mare al fetus a través de la placenta.



Projecte Free Time per millorar la qualitat del temps d'oci i recuperació

Quan els infants i els joves estan hospitalitzats, és molt important cuidar el seu temps d'oci. Amb aquest objectiu Sant Joan de Déu Terres de Lleida, l'Obra de Sant Joan de Déu i la Fundació 5H hem signat un acord de col·laboració per habilitar un espai exterior a la planta de l'Hospital de Dia Infantil i Juvenil de Lleida, per convertir-lo en un espai d'oci, de diversió i de teràpia que pugui ser utilitzat pels infants i els adolescents atesos a l'Hospital de Dia, dotant-los d'una superfície segura amb instruments i mobiliari exterior de joc i d'aprenentatge.



Arts escèniques com a eina terapèutica

Durant el 2021 encara s'han notat els efectes de la pandèmia en el benestar emocional de molts infants i joves, i més especialment en aquells que ja tenien un problema de salut mental. És per això que hem recorregut a diferents teràpies complementàries que els ajudessin a expressar i treballar les seves emocions. Per exemple, a l'Hospital de Dia de Sant Joan de Déu Terres de Lleida s'ha posat en marxa el projecte Expressa-Ment.

En sessions lúdiques i creatives, els adolescents i preadolescents parlen a través d'un personatge inventat, fet amb ombres o marionetes. D'aquesta manera, han pogut projectar aspectes interns que d'una altra manera més directa són difícils de treballar.

La llibertat expressiva que els han proporcionat les arts escèniques ha estat una experiència vital per recuperar el plaer del joc, augmentar la confiança en si mateixos, descobrir l'altre i enfrontar-se al treball en grup.



Sant Joan de Déu Terres de Lleida
sjd-lleida.org

ESPECIAL SALUT MENTAL

SOM

SALUT MENTAL 360

330 persones expertes participant*

Publicacions i activitats del 2021

* Sumatori des de l'inici del projecte



55 Articles



119 Publicacions al blog



32 Testimonis



11 Entrevistes



4 Portals temàtics



10 Seminaris web



10 Preguntes a l'expert



7 Quizzes



16 Enquestes

SOM SALUT MENTAL 360, UN ANY DE CREIXEMENT

La plataforma digital **SOM Salut Mental 360** és una eina multidisciplinària d'acompanyament i empoderament que va néixer enmig de la pandèmia i que ha anat creixent per oferir una mirada de 360 graus sobre la salut mental.

La iniciativa, impulsada pel Parc Sanitari Sant Joan de Déu, l'Hospital Sant Joan de Déu Barcelona i Sant Joan de Déu Terres de Lleida —així com Sant Joan de Déu Serveis Socials Barcelona i Solidaritat Sant Joan de Déu— **vol ser un referent en matèria de salut mental a escala nacional i internacional.**

Si el 2020 l'esforç de contingut es va concentrar en les conseqüències de la pandèmia de la COVID-19 sobre la salut mental de la ciutadania, sobretot abordada a través de trobades digitals i articles, **aquest any ha suposat l'obertura a l'ampli ventall de temàtiques**, des de la base del benestar emocional fins als trastorns de salut mental, sense oblidar la mirada social i l'interès en població en situació de vulnerabilitat.

SOM Salut Mental 360 ha tancat l'any 2021 amb gairebé **80.000 usuaris** i tractant fins a **44 disciplines de coneixement diferents** a través d'articles, seminaris web, preguntes a l'expert, portals temàtics, testimonis i entrevistes, i enquestes i qüestionaris.

Cocreació, pilar fonamental de SOM Salut Mental 360

La cocreació forma part de l'ADN de SOM Salut Mental 360. Incorporar i donar veu a representants professionals de la salut mental al costat de les entitats de familiars i de persones amb experiència pròpia aporta valor a la plataforma i la nodreix del coneixement i l'experiència de tothom. En aquest 2021, s'ha **creat un document marc** que formalitza aquesta cocreació i estableix models de col·laboració segons el nivell de dedicació disponible de les associacions, amb l'objectiu de crear un vincle més fort amb les entitats i impulsar veritables processos de participació.

A Sant Joan de Déu, la persona és al centre de l'atenció sanitària i social, i té dret a accedir a informació veraç i contrastada que la capaciti per prendre decisions sobre la seva salut i el seu benestar emocional.



La salut mental és cosa de tots

Col·laboració i confiança per afrontar junts els reptes de la salut mental



SOM Salut Mental 360
som360.org

Trastorns de salut mental

Depressió
Ansietat
TEA
TCA
TDAH
Psicosi
TEAF
Discapacitat intel·lectual

Prioritats 2021

Altres problemes que necessiten atenció

Prevenició del suïcidi
Pobresa i risc d'exclusió
Violència masclista

Temàtiques transversals o col·lectius

Drets
Art
Peer to Peer
Inserció laboral
Pandèmia
Dona
Gent gran
Joves

Hospital Sant Joan de Déu
Barcelona
sjdhospitalbarcelona.org

Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Xarxa de Salut Mental
pssjd.org

Sant Joan de Déu Terres de Lleida
sjd-lleida.org

Sant Joan de Déu Serveis Socials - Barcelona
sjdservissocials-bcn.org

Solidaritat Sant Joan de Déu
solidaritatSJD.org

Veus SOM Salut Mental 360

ENTREVISTA

CRISTINA MOLINA

“Hem deixat de parlar únicament de salut mental per parlar de benestar emocional.”



Cristina Molina Parrilla és la directora d'Anàlisi i Estratègia en Salut Mental de l'Orde Hospitalari Sant Joan de Déu Província d'Espanya. Des de l'experiència viscuda, un dels reptes més apassionants, des del punt de vista professional i personal, li ha arribat el 2021 amb l'oportunitat de liderar la plataforma **SOM Salut Mental 360**.

Quina valoració fa d'aquest 2021 ara que la plataforma ja té més d'un any de vida?

És una valoració positiva. Destacaria que ha estat **un projecte molt innovador** si ho mires des de la mateixa plataforma en si, que va molt més enllà d'oferir únicament informació. És innovadora també des del vessant organitzatiu, perquè ens ha ajudat a treballar més conjuntament a diferents professionals dels centres de SJD. Des d'una mirada d'equip, més que individual, **hem pogut donar**

aquesta mirada 360 des de la plataforma.

I això és important perquè incorpora la sensibilització, la promoció, la prevenció o parlar de problemes de salut mental determinats, però també suma aquesta visió més social i més dels aspectes de l'ètica relacionats, com ara, amb tot el tema dels drets. I, d'igual manera, no enteníem desenvolupar una plataforma dirigida a la ciutadania i no fer-la amb la ciutadania, en aquest cas representada per les entitats associatives. Ha estat una oportunitat per poder fer realment un projecte cocreant, també amb les associacions.

Va sortir abans del previst...

El projecte estava emmarcat dins el Pla Estratègic de Salut Mental de l'Orde Hospitalari SJD (Província Aragó - Sant Rafael) de 2017 i tenia previst el llançament el 2021. Tot i això, va sortir a finals de juliol de 2020, perquè enteníem que **una institució com Sant Joan**

de Déu havia d'acompanyar la ciutadania en un moment en què la pandèmia de la COVID-19 estava impactant tant en la salut mental i en el benestar emocional i, sobretot, quan afectava col·lectius especialment vulnerables: joves, gent gran, persones en risc d'exclusió social o els mateixos professionals de l'entorn sanitari i social.

Com és de necessària una eina com SOM Salut Mental en plena pandèmia?

Molt. Havíem d'acompanyar la ciutadania amb aquesta mirada 360, no parlar només de la depressió i de l'ansietat, sinó de com el confinament ens estava afectant. Comparada amb altres plataformes, que donaven una visió més propera a problemes puntuals, nosaltres vam mirar de donar resposta a aquesta diversitat de com la ciutadania vivia aquesta situació.

Com ho ha aconseguit?

Amb la pandèmia i el confinament, la majoria de persones ens relacionàvem a través de les noves tecnologies i, per tant, aquestes eines eren les que teníem més al nostre abast. La gent necessitava saber si això que estava experimentant era normal o anormal. Era important tenir a prop, encara que fos de manera digital, aquests professionals experts i tenir disponible informació fidedigna feta amb rigor. **Vam notar que la ciutadania, amb aquesta plataforma, se sentia acompanyada.**

En aquells moments fèiem trobades digitals setmanals i la gent, que no podia sortir al carrer ni socialitzar-se, trobava que no se sentia sola i tenia un suport per viure aquesta situació de soledat, i una companyia en aquests processos... En aquest sentit, va ser important donar veu a testimonis de persones que estaven passant el mateix que tu. L'objectiu era fer-nos accessibles i, tot i ser una plataforma digital que comporta sempre una certa distància, intentar que fos acollidora, hospitalària —seguint els valors de l'Orde—, humana, empàtica... Tot això era imprescindible durant la pandèmia!

Quin és el punt fort de la plataforma? Què la fa diferent d'altres propostes?

Hi ha diversos aspectes forts; no em quedo només amb un. Per una banda, aquesta visió 360 és molt important, perquè la salut mental és 360 i hem de tenir aquesta visió.

Les plataformes del nostre abast aposten per la sensibilització i la lluita contra l'estigma i fan una tasca molt rellevant, o són plataformes més enfocades a parlar de

problemàtiques, de diagnòstics o de trastorns determinats... o altres que parlen més d'altres aspectes com dels drets. Però, és molt innovadora **una plataforma que ho englobi tot**, des d'aquesta visió 360 i el repte que ha suposat per als mateixos professionals dels centres. I això és el que hem fet.

També és molt innovador **el tema de la co-creació**, perquè parlem molt de cocrear, però això realment és molt difícil. No és gaire freqüent que les persones representants de les associacions i en primera persona hagin estat part dels equips de professionals experts, que hi hagin participat, que n'hagin elaborat els continguts, que hi hagin prestat els serveis que prescriu la plataforma, que coordinin els monogràfics, i que puguin coordinar els seminaris web.

Quan nosaltres vam iniciar el projecte i vam fer la primera reunió amb les associacions, un dels seus membres va dir que una entitat com Sant Joan de Déu no es pot conformar a desenvolupar un projecte o una plataforma que sigui purament informativa, perquè això ja ho podem trobar a molts altres llocs.

Quins aspectes cal millorar o potenciar de cara al 2022?

Per al 2022 hi ha dos aspectes molt importants. Primer, veure si realment les **expectatives** que hi havia per part tant dels professionals com de les entitats participants s'han complert. Hem pogut donar resposta a les demandes? I, segon, **identificar noves necessitats** a les quals SOM Salut Mental hauria de donar resposta. Per exemple, veiem que el perfil d'usuari més freqüent és el d'una dona de mitjana edat. Tenint en compte això, potser hem de pensar si hem de fer continguts o parlar de problemàtiques que siguin més atractives per als homes i així vegin la utilitat a la plataforma. Quant als joves també: hem anat incrementant els usuaris joves, però els estem donant resposta? Hem de millorar les xarxes socials? Hem de dirigir-nos a ells amb els seus mitjans i ser més propers?

I, per altra banda, hem implicat suficientment els professionals dels nostres centres SJD? Què hem de millorar per implicar-los encara més? És veritat que tenim un comitè tècnic molt motivat i que ha fet molta feina, però **necessitem que això encara arribi a més professionals**, als professionals de base. Que ells siguin els que ens proposin temàtiques i que vegin SOM Salut Mental com un instrument prou bo com perquè el prescriguin a les persones ateses i a les seves famílies.

“SOM Salut Mental és un instrument prou bo com perquè el prescriguin a les persones ateses i a les seves famílies.”

Sovint a la consulta moltes coses no surten o les famílies tenen preguntes després. Els professionals haurien de dir: “Mireu, hi ha aquesta plataforma que pot complementar la vostra informació”. Per a nosaltres això és prescriure-la, igual que es pot prescriure un fàrmac o un tractament, com un instrument d'ajuda.

Què ens queda per fer per trencar estigmes i perdre la por quan parlem de salut mental?

S'ha fet molt els darrers anys. Hi ha hagut organitzacions com Obertament o altres entitats en l'àmbit del sector de la salut mental que fa molts anys que hi treballen. El tema de l'activisme, l'ús del testimoni i donar veu en primera persona és molt important per sensibilitzar. Hem pres consciència que **això ens pot afectar a tots en algun moment de la nostra vida**, que això no solament afecta uns quants, que ja no podem dir “això no va amb mi”. La pandèmia ha posat de manifest que determinades situacions a la vida ens poden afectar i que tenir cura de la nostra salut mental i del nostre benestar emocional és un tema molt important. Com diu l'OMS, no hi ha salut sense salut mental.

Tot i que encara ens queda molt per recórrer, hem fet un avenç important i una plataforma com **SOM Salut Mental pot ajudar molt per parlar-ne, sensibilitzar i trencar mites i tabús**. Per exemple, es parla ara molt del suïcidi quan abans era impensable fer-ho; estem parlant de drets de les persones... I totes aquestes iniciatives ajuden a avançar en la lluita contra l'estigma i en la sensibilització social de la ciutadania. Ara ho necessitem molt més perquè està afectant molt la gent jove. És important parlar de la cura del benestar emocional i de la necessitat de demanar ajuda quan un no està bé.

Un dels problemes que han tingut l'estigma i l'autoestigma és la dificultat que aquestes persones demanessin ajuda i accedissin al sistema sanitari i a l'atenció sanitària. És vital demanar ajut per fer un bon diagnòstic i per

prescriure un bon tractament. I això ara és cada vegada més freqüent.

Aquests avenços en salut mental seran anecdòtics o es mantindran en el futur?

Esperem que no siguin anecdòtics. A vegades no n'aprenem o no ho interioritzem, malgrat les situacions i circumstàncies que podem viure com a societat. Però sí que és veritat que **situacions com aquestes ens fa plantejar-nos la necessitat de ser societats més resilients**. I Déu-n'hi-do el que ho hem estat i la capacitat que ha tingut la societat d'aguantar aquests confinaments, d'aguantar dos anys, de sisenes i setenes onades... però sí que és veritat que, sobretot, al que sí que ens ha d'ajudar és a no fer passos enrere.

Primer, tota aquesta situació ens ha permès, en l'àmbit polític, que la salut mental sigui un tema prioritari. Ha estat tema número 1 a l'agenda política, tant a escala mundial en organismes internacionals, com a escala governamental. Hi ha hagut una preocupació real. També hem deixat de parlar només de salut mental i ja es parla de benestar emocional. Si no, la salut mental s'associa només a un concepte de malaltia. Hem de ser capaços de garantir el benestar emocional per no emmalaltir.

La pandèmia no ha afectat a tothom per igual. Hi ha determinants socials molt importants i, si diem que en totes les malalties **hi ha una influència del codi genètic i també una influència del codi postal**, en salut mental aquesta influència encara és més elevada.

En definitiva, si quant a societat en general, polítics, professionals... hem pensat en això i hem tret aquesta lliçó, no haurem avançat només en la lluita contra l'estigma de la malaltia mental, sinó que haurem avançat com a societat per ser una societat més resilient i haurem avançat en la justícia social. I això últim és el més important.

Està satisfeta de tot el camí fet fins ara?

Jo m'emporto una experiència professional i personal molt positiva. És un projecte que ens ha donat l'oportunitat de crear equip entre professionals dels diferents centres, de crear projecte comú, de crear aliances i de situar-nos una mica a tots i totes en un mateix punt. Segur que hi hauria coses que les podríem haver fet millor, segur que encara hi ha molt camí per recórrer, però el projecte ha estat **una experiència que ens ha enriquit a tots i totes**.

Veus SOM Salut Mental 360

ENTREVISTA

SARA BUJALANCE



Un dels objectius de la plataforma SOM Salut Mental 360 és donar veu al teixit associatiu que envolta la salut mental. Una manera propera de compartir experiències i coneixements amb entitats que acompanyen persones que viuen algun tipus de trastorn mental. La **Sara Bujalance Arguijo**, psicòloga especialitzada en trastorns de la conducta alimentària i directora de l'**Associació contra l'Anorèxia i la Bulímia (ACAB)**, ha participat activament en diferents articles i trobades digitals durant aquest 2021.

Com és d'important que associacions com ACAB tinguin veu en una plataforma com aquesta?

És fonamental per diversos motius. Per una banda, considerem que, per informar i sensibilitzar correctament sobre els problemes de salut mental, **és imprescindible incloure les experiències en primera persona**, tant de persones directament afectades com dels seus familiars, perquè humanitzen la informació tècnica que sovint proporcionen els professionals i es dignifica les persones i les famílies que han d'afrontar aquests problemes. També perquè és una manera de reconèixer-los com a experts en la malaltia que pateixen i en la seva pròpia vida.

D'altra banda, les entitats que representen pacients i familiars tenen una visió global del problema, que va més enllà de la visió estrictament clínica. També són força conscients dels punts forts i de les mancances del sistema d'atenció en general.

Quines eines que ofereix SOM Salut Mental 360 us semblen més útils per a la població?

En general, totes. Trobem especialment interessants els monogràfics, que concentren informació sobre trastorns concrets. Per altra banda, també ho són els seminaris web, els directes i els posts.

Com ha afectat la pandèmia en els trastorns de conducta alimentària?

Han incrementat en nombre i gravetat, sobretot entre la gent jove. Suposem que s'ha produït "la tempesta perfecta" perquè hi hagués aquest augment. Durant la pandèmia han augmentat determinats factors de risc com l'increment de la incertesa i els diferents tipus de pèrdues (dol per persones estimades, pèrdua de feina, pèrdua d'estatus...), i s'han vist reduïts factors de protecció clàssics com l'oci i l'esbarjo a l'aire lliure, les interaccions socials, els plans de futur a curt termini.... Tot això, sumat als factors de risc que algunes persones presenten a escala individual, **ha afavorit probablement l'increment dels trastorns de conducta alimentària**.



Què creu que s'ha aconseguit amb la plataforma i aquest tema?

Donar visibilitat als trastorns de conducta alimentària i, especialment, proporcionar informació, assessorament i acompanyament tant a persones i famílies que s'hi han d'enfrontar com a professionals que n'han d'atendre. És, sobretot, ajuda i suport.

Quin és el repte més gran que tenim per davant en els trastorns de conducta alimentària?

En l'àmbit de la informació i la sensibilització el més important és desmitificar idees errònies, com, per exemple, que la recuperació total no és possible, que no són trastorns tan greus com altres (psicòtics, afectius, etc.), que la persona que ho pateix "s'ho ha buscat", etc. Des del punt de vista de l'atenció és necessari (a Catalunya) ampliar el nombre de llits i de places d'hospitals de dia, així com millorar la capacitat de detecció des de l'atenció primària i reformular el tractament des de l'atenció comunitària —més intensitat i especialització en els tractaments del Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil i del Centre de Salut Mental d'Adults.

En l'àmbit psicosocial el principal repte és **incloure els pares** (homes) tant en la prevenció com en l'acompanyament quan es diagnostica un cas.

ENTREVISTA ANNA HUGUET



Anna Huguet Miguel és psicòloga al Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) i adjunta a cap de l'Àrea de Salut Mental Infantil i Juvenil de **Sant Joan de Déu Terres de Lleida**, professora associada a la Universitat de Lleida i **membre del comitè tecnicocientífic de la plataforma SOM Salut Mental 360**. Parlem amb ella de com el treball en equip i la confiança mútua ha ajudat a afrontar les seqüeles d'un període molt llarg de pandèmia en el benestar emocional de les persones durant aquest 2021.

Com ha abordat Sant Joan de Déu la salut mental aquest 2021 amb els efectes de la pandèmia?

La pandèmia de la COVID-19 ha tingut un impacte en la salut de les persones i en el model d'atenció dins l'àmbit de la salut mental infantil i juvenil. En aquest context **s'ha procurat adaptar de manera ràpida i flexible l'atenció prestada garantint la continuïtat de serveis**, recuperant l'accessibilitat de les persones ateses i donant resposta a les necessitats i demandes tenint en compte els protocols del Departament de Salut.

En tot moment, s'ha prioritzat l'atenció dels menors i l'acompanyament a les seves famílies amb diagnòstic de pacient crònic complex. Durant el 2021 s'ha intentat tornar a l'atenció presencial, tot i que també s'ha elaborat un model d'atenció no presencial.

Hem tornat a donar suport als centres d'atenció primària i als programes d'atenció comunitària en l'entorn natural, com el programa de seguiment individualitzat (PSI) i s'ha iniciat un nou programa d'abordatge integral de casos de salut mental i addiccions d'elevada complexitat, l'equip GUIA.

Quins trastorns han estat els més freqüents o han necessitat més atenció?

Els problemes de salut mental que han tingut més incidència i han crescut més —si haguéssim de parlar-ne dels més freqüents— han estat els trastorns de la **conducta alimentària**, les **temptatives autolítiques** i els trastorns d'**ansietat i depressió**. En general, l'augment dels problemes de salut mental ha crescut de manera exponencial; rebem el doble de derivacions al CSMIJ que fa un any.



Per què és important comptar amb una plataforma com SOM Salut Mental 360? Què la fa diferent d'altres eines que utilitzeu habitualment?

És important per informar, acompanyar, empoderar, sensibilitzar i promoure la salut mental. És una plataforma amb una mirada de 360 graus, amb la persona al centre, amb una mirada psicosocial de la salut mental tenint en compte també els aspectes ètics i legals.

Quins són els reptes de futur i com pot ajudar SOM Salut Mental 360?

Els reptes de futur són continuar treballant per donar una atenció de qualitat als usuaris i a les seves famílies, identificar les necessitats de la població atesa en cada moment i establir els models d'atenció a partir de l'evidència. D'altra banda, serà important valorar la incorporació de **nous perfils professionals** en l'àmbit de la salut mental, com ara terapeutes ocupacionals, educadors socials per poder atendre les necessitats de la població i la persona des d'una perspectiva integral. Tanmateix, cal plantejar-se un **model d'atenció en l'àmbit de la salut mental més comunitari**, més en l'entorn natural del menor i menys hospitalari, per poder realment acompanyar el jove en el seu dia a dia i generalitzar les intervencions terapèutiques en la vida quotidiana. En definitiva, la plataforma SOM Salut Mental 360 serà una palanca de canvi de paradigma del nou model d'atenció.

SALUT MENTAL

Esport en piscines com a eina d'inclusió social i benestar emocional

L'expressió “Mens sana in corpore sano” s'associa actualment a l'equilibri entre el benestar físic i l'emocional. Des del **Parc Sanitari Sant Joan de Déu** fa anys que impulsem la pràctica regular de l'esport entre les persones vinculades a la **Xarxa d'Atenció a la Salut Mental**, apropant a les persones ateses diverses disciplines esportives com la **marxa nòrdica**, el **pàdel** i la **natació**.

La **pràctica d'esport en piscines** contribueix a millorar la qualitat de vida i el benestar de la població general; especialment, **d'aquelles persones que conviuen amb un trastorn mental sever**. Això és el que vol demostrar aquest projecte, fruit de l'aliança entre el Parc Sanitari Sant Joan de Déu, la Fundació Fluidra, la companyia Fluidra i l'Obra Social Sant Joan de Déu, amb el suport de l'Institut de Recerca Sant Joan de Déu.

Per complir aquest objectiu, s'han habilitat **233 places en piscines d'instal·lacions municipals** per a persones amb discapacitat intel·lectual o trastorns de salut mental ateses al Parc Sanitari Sant Joan de Déu. “La participació en aquesta mena d'activitats els ajudarà a sortir de la seva zona de confort, en un recurs de la comunitat, fora del centre sanitari”, afirma la doctora **Berta García**, coordinadora del Centre de Salut Mental d'Adults i del Servei de Rehabilitació Comunitària de Ciutat Vella del Parc Sanitari Sant Joan de Déu (Barcelona).

Ahora, una **cinquantena d'aquestes persones diagnosticades amb trastorns mentals severos** participaran en un **estudi de recerca innovador**, que pretén concloure de quina manera les activitats físiques a l'aigua poden potenciar els beneficis de les intervencions psicològiques.



Torrents d'Art, la creació artística a l'abast de tothom

Torrents d'Art, el projecte de creació artística comunitària del Parc Sanitari Sant Joan de Déu, ha inaugurat **un nou espai d'exposicions al vestíbul de l'Hospital de Sant Boi**, una zona destinada a exhibir l'obra creada per les persones ateses a la Xarxa de Salut Mental. Amb aquest nou espai apropem al conjunt de la ciutadania unes obres d'art que deixen constància que qualsevol persona pot tenir un vessant creatiu, alhora que conviden a repensar la mirada entorn de la salut mental.

Aquest 2021, tres exposicions han buscat trencar barreres i estigmes, i sensibilitzar la població amb l'art com a instrument de proximitat.

“Tres camins, tres fins”. Més d'una dotzena de persones ateses han visibilitzat els residents dels centres de salut mental i com viuen.

“Un silenci ple de paraules. L'impacte dels abusos sexuals en la infància”, realitzada per l'artista Aurora Martín dins l'activitat d'arteràpia de l'Hospital de Dia Baix Llobregat.

“Extremis, la distorsió de la imatge”. Depèn de qui la diu o l'escolta, una mateixa frase pot tenir significats diferents. Emmarcada dins del projecte artístic La mirada de l'altre, es va ubicar al Servei de Rehabilitació Comunitària de Cornellà de Llobregat.

2021

233 persones voluntàries han dut a terme prop de 10.000 hores de voluntariat a l'any.



Parc Sanitari Sant Joan de Déu
pssjd.org



Gestió de les emocions amb ioga i pilates aeri

Aquest 2021 hem incorporat en les unitats d'hospitalització d'adults uns **gronxadors en suspensió** que permeten fusionar dues disciplines terapèutiques complementàries, el **ioga** i el **pilates**, per poder treballar la gestió emocional d'una manera innovadora. A través de la suspensió i la ingravidesa fomentem el desbloqueig i millorem la tonificació muscular, a més de la creativitat, la coordinació, la memòria, l'atenció, la concentració i l'autoestima, entre d'altres. De manera individualitzada, cada setmana l'activitat s'adapta a cada persona tenint en compte les seves necessitats, característiques, edat i potencialitats.

10 persones beneficiàries



L'art com a expressió personal

El projecte **Tots al Cercle** neix l'any 2021 fruit de la col·laboració entre el Cercle de Belles Arts i la Llar Residència Sant Joan de Déu - Acadèmia Mariana de **Sant Joan de Déu Terres de Lleida**. Sota la gestió de l'artista Lupe Ribot, 10 persones usuàries del centre han compartit **accions grupals d'expressió artística** amb persones del barri, familiars i amics dels residents de la Llar. És un taller setmanal que serveix per humanitzar i decorar els espais de la Llar. A través de l'art s'expressen, es relaxen i gaudeixen de l'experiència de ser creatius.



SJD

Sant Joan de Déu Terres de Lleida
sjd-lleida.org



Reformem l'espai del Club Social Mosaic i incrementem activitats

Per tal de millorar l'atenció, s'han fet reformes a l'espai del **Club Social Mosaic**, que gestiona la **Fundació Germà Tomàs Canet**, a fi de crear un ambient més acollidor, i alhora s'han reforçat aspectes com la seguretat en l'accés, la climatització, la lluminositat o el mobiliari.

Amb l'objectiu d'assolir una plena inclusió de les persones ateses, **s'han incrementat els espais de participació i interacció comunitària**. Hem facilitat nous vincles amb altres entitats per afavorir una participació activa i normalitzadora a la comunitat i amb la comunitat, ja sigui aprofitant les activitats que es fan des d'altres organitzacions del teixit associatiu de **Manresa**, obrint les activitats de Mosaic a persones no vinculades a serveis de salut mental o organitzant activitats conjuntes en diferents espais de la ciutat, on la participació és paritària.

“Una de les coses que m'aporta formar part del Club Social és compartir activitats amb persones de la comunitat. Com que em costa relacionar-me, m'ajuda a tenir més seguretat i a no sentir-me tan cohibit a l'hora d'integrar-me a la societat.” R. T. B. (persona atesa al PIC de Mosaic)

2021

168 persones ateses (90 dones / 78 homes)

39 activitats diferents realitzades

75 persones vinculades al Club Social
(36 dones / 39 homes)

20 organitzacions amb les quals es fan activitats
o accions conjuntes

SJD

Fundació Germà Tomàs Canet
fundaciogermatomascanet.com

SENSELLARISME

Vesta, habitatge social per a dones amb infants a càrrec i en situació de sense llar al Besòs

El sensellarisme femení porta les dones a molts llocs diferents abans del carrer: cases de familiars o amistats, allotjaments temporals en pensions, cases d'acollida o dispositius d'emergència i, fins i tot, a ocupar habitatges buits o habitacions rellogades, entre d'altres. Aquestes formes d'habitatge insegur fan inviable el dibuix d'un projecte vital per a cadascuna d'elles. Són dones que, si tenen fills i filles menors al seu càrrec, solen moure's amb ells, i els transfereixen totes les dificultats del seu dia a dia.

Dins d'aquest context ha nascut Vesta, un projecte pioner que es basa en dos pilars: en **l'habitatge com un dret** i en **l'acompanyament integral**. D'aquesta manera, oferim una solució residencial digna i adequada a les persones participants i les acompanyem en la recuperació del seu projecte de vida.

El projecte s'ha iniciat al Besòs com una prova pilot de tres anys, durant la qual es podran atendre 30 persones simultàniament.

2021

14 persones ateses, que formen part de cinc famílies, en cinc habitatges.



VESTA
Projecte d'acompanyament a dones amb infants a càrrec i en situació de sensellar al Besòs

El projecte és una iniciativa conjunta dels ajuntaments de Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià del Besòs i Montcada i Reixac, de Càritas Diocesana de Barcelona, la Fundació Formació i Treball, la Fundació Mambré, Sant Joan de Déu Serveis Socials i el Consorci del Besòs. Compta amb el suport de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i de l'Ajuntament de Barcelona.

Impulsem una llei pels drets de les persones sense llar

El 2021 hem impulsat, juntament amb altres entitats i universitats, una proposta de text legal de mesures transitòries i urgents per fer front al sensellarisme a Catalunya. Aquesta és **una llei pionera en el context legislatiu europeu** amb la qual es vol erradicar el sensellarisme més crònic.

La proposta ja **ha entrat a tràmit al Parlament de Catalunya**. Es preveu que se'n beneficiïn 18.000 persones en cinc anys.

Les universitats i entitats impulsores de la proposta són la UB, la UAB, Assis Centre d'Acollida, Arrels Fundació, Càritas Catalunya, la Comunitat de Sant'Egidio i Sant Joan de Déu Serveis Socials - Barcelona, encapçalades per Antoni Milián i Massana, catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona impulsor principal i director del text legal.



Sant Joan de Déu Serveis Socials - Barcelona
sjdservissocials-bcn.org





Atenció odontològica per a persones en situació vulnerable

El 2021 hem posat en marxa, juntament amb l'Hospital Sant Joan de Déu i en concert amb l'Ajuntament de Barcelona, una consulta odontològica solidària per atendre persones adultes i infants en situació de vulnerabilitat.

La consulta ofereix tres dies d'atenció a adults i un dia d'atenció pediàtrica per setmana.

—
El primer any, s'han atès:
305 homes
133 dones
60 nens
70 nenes

—
S'han fet:
130 higiènes en adults
512 tractaments en adults
247 tractaments en infants

—
Els tractaments odontològics són essencials per a totes les persones i especialment per a les que tenen recursos econòmics escassos, ja que repercuteixen directament en la millora de la salut física, i també mental, ja que una boca sana contribueix a la millora de l'autoestima.



Creix el Programa d'Inclusió Bisbe Carrera a Badalona

El 2021 el Programa d'Inclusió Bisbe Carrera (PIBC) ha crescut incorporant 24 nous habitatges per oferir sortides residencials a les persones en situació de sense sostre.

Aquest programa es va crear per atendre les persones en situació de sense llar de Badalona i aconseguir la seva plena recuperació. Disposa d'un centre diürn, on es duu a terme suport personal a persones que pernocten al carrer, i 26 habitatges d'inclusió.

—
63 places amb les quals s'ha atès 177 persones



El PIBC està promogut per la Fundació Llegat Roca i Pi, Càritas Barcelona i l'Orde Hospitalari Sant Joan de Déu. El programa està gestionat per Sant Joan de Déu Serveis Socials - Barcelona.



Cobrim necessitats bàsiques a Lleida

El projecte **Primer la Llar** (Housing First) de Sant Joan de Déu Terres de Lleida continua endavant. És un programa d'atenció a persones sense llar que té com a objectiu donar-los un habitatge digne i suport social perquè puguin sortir d'aquesta situació. Està dirigit a persones que tenen una **trajectòria de carrer llarga** i que, normalment, tenen associada alguna problemàtica d'addicció o patologia mental.

En moltes ocasions, no disposen de poder adquisitiu per fer una **compra de productes frescos** (fruita, verdura i ous, entre d'altres) i no tenen **hàbits alimentaris** per poder gaudir d'una dieta completa i sana. Hem cobert aquestes necessitats bàsiques i s'han dut a terme accions educatives puntuals per fomentar hàbits saludables.



Sant Joan de Déu Terres de Lleida
sjd-lleida.org

DEPENDÈNCIA

10 anys cuidant persones que cuiden persones

A Sant Joan de Déu ens agrada cuidar i la **Fundació d'Atenció a la Dependència** (FAD-SJD) és un clar exemple del que això significa. Aquest 2021 ha fet 10 anys que vam obrir les portes de la FAD. Aquest ha estat un camí ple de dificultats, però també de reptes i adaptació a les diferents circumstàncies viscudes, un camí que continua posant les cures al centre de la vida. Parlem amb diverses persones vinculades a la FAD per conèixer com ha estat aquest camí.

El compromís de totes les persones que han format part de l'equip durant tots aquests anys ha permès definir i construir el que ara som i fonamentar el que volem ser en el futur: una entitat que desenvolupa un model d'**atenció domiciliària a la dependència i un centre de formació de referència** en aquest sector basat en la professionalitat, la confiança, la proximitat i la solidaritat amb les persones més vulnerables de la nostra societat. Han estat anys tant d'il·lusions i d'aprenentatge, com d'incerteses i crisis imprevisibles com l'actual pandèmia. Confiem haver posat unes bases sòlides que ara ens permetin abordar una nova etapa plena de reptes i de creixement, centrada en la nostra missió i els valors de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu.



Fundació d'Atenció a la Dependència
FAD-SJD
fad-sjd.org

Núria Codorniu

Directora de la FAD-SJD

“Fa sis anys em vaig incorporar amb molta il·lusió al projecte de la FAD-SJD, convençuda que la seva missió coincidia amb els meus valors professionals i personals. Ara puc confirmar que, amb la il·lusió de tot l'equip, s'ha creat una organització singular capaç de donar una resposta de qualitat, tant a les persones en situació de dependència com a les persones en risc social, basada en un innovador model d'atenció integral i sempre sustentada en els valors de Sant Joan de Déu”.

Ana Pérez Carmona

Directora de la FAD-SJD (2011-2019)

“Participar en la creació d'una entitat com la FAD-SJD va significar l'establiment d'un veritable compromís per ajudar persones i famílies amb necessitats socio-sanitàries al seu domicili. Ens va donar l'oportunitat de cocrear amb entitats, com Càritas, projectes vinculats com la formació per a cuidadores professionals dirigits majoritàriament a dones migrades i en situació de vulnerabilitat sociolaboral. Totes dues accions, l'assistencial i la formativa, van donar a aquest projecte tot el significat hospitalari d'una institució com Sant Joan de Déu”.

Lourdes Valls Vila

Responsable d'atenció a les famílies

“Des dels seus inicis, he treballat en la FAD-SJD conscient que la nostra missió és oferir una atenció domiciliària integral i individualitzada d'acord amb els valors de Sant Joan de Déu, tenint sempre present l'hospitalitat, des de les màximes de la proximitat i el respecte. Per això és fonamental acollir les persones des de l'empatia i la compassió. Aquests valors, amb els quals m'identifico plenament, donen sentit a la meua feina i a la meua vida”.



Germà Quim Erra

Primer conseller general de l'Orde Hospitalari Sant Joan de Déu

“La FAD és per a mi una resposta molt actual d'hospitalitat a la necessitat d'atendre amb qualitat i professionalitat una situació creixent de la nostra societat. Persones que per la seva realitat necessiten un suport i ajuda en la seva vida diària. Fer-ho amb els valors de Sant Joan de Déu és un compromís per a les persones i amb les persones, per estar al seu costat, acompanyant, promouvint l'autonomia i posant-se al seu servei”.

Lucía Jiménez Fernández

Suport a la Coordinació de Comunitats Religioses

“Fa vuit anys vaig arribar a la FAD-SJD quan estava en els seus inicis i en un procés de creixement. Per casualitats de la vida, jo també estava en un procés de canvi i creixement personal. Des del principi, i amb el pas dels anys, formar part de la Fundació no ha estat només una feina, sinó un lloc des d'on es projecten valors amb els quals em sento identificada: solidaritat, servei, entrega, hospitalitat... Per a mi, la FAD-SJD és, sobretot, un compromís amb els altres”.

Joan Aracil Marroqui

Auxiliar d'ajuda al domicili

“Tenir cura dels altres és la cosa més gratificant que he viscut. A través de la Fundació, he après com fer-ho professionalment. Comprensió, empatia, responsabilitat i acompanyament han estat les eines fonamentals per portar-ho a terme. Puc dir, sense dubtar-ho, que la FAD-SJD, m'ha ajudat a créixer en tots els sentits i, en especial, com a persona”.



Destaquem 2021

Activitat assistencial

Hem recuperat l'atenció domiciliària a nens amb situació de dependència o situació de final de vida, en col·laboració amb l'Hospital Sant Joan de Déu Barcelona amb el programa "A peu de llit".

Hem endegat un nou projecte de col·laboració per desenvolupar un **programa de respir familiar** amb cuidadores professionals per als pares o familiars d'infants amb malaltia minoritària i cronicitat complexa al nou espai d'atenció **La Casa de Sofia**.

Activitat formativa i d'inserció laboral

Hem assolit dos grans projectes:

Una col·laboració amb el **Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC)** per facilitar a persones que estan en atur de llarga durada i amb grans dificultats per la seva situació d'especial vulnerabilitat social accedir al mercat laboral a través d'un **contracte laboral** que els permeti desenvolupar les seves competències professionals.

Un servei per formar treballadores de la llar i de cures que no disposen de la formació acreditada i d'un certificat de professionalitat, i per acompanyar-les en el desenvolupament de les competències professionals en el seu entorn de treball, dins del Pla de barris de **l'Ajuntament de Barcelona**.

Els dos projectes estan completament alineats amb el compromís de la FAD-SJD en el suport a persones amb vulnerabilitat social.



SJD Serveis Socio-sanitaris

La pandèmia de la COVID-19 ha condicionat l'activitat del centre i de la societat en general. Això no vol dir que ens hàgim aturat. A banda de l'atenció al coronavirus, hem pogut desenvolupar nous projectes assistencials i avançar en el camí cap a una atenció intermèdia que ens permeti atendre més i millor les persones amb patologies i situacions d'alta complexitat.

Una cabina d'hidroteràpia per millorar les capacitats motrius

Aquest 2021 **SJD Serveis Socio-sanitaris** ha posat en marxa noves teràpies dirigides a millorar l'autonomia de les persones ateses gràcies a Lucía, una cabina d'hidroteràpia que ISENSI i la Fundació Fluidra ens han cedit.

Aquesta cabina terapèutica permet fer **ses-sions d'estimulació multisensorial** als pacients combinant cinc teràpies amb diferents beneficis en una mateixa sessió: aromateràpia, musicoteràpia, cromoteràpia, hidroteràpia i termoteràpia. Aquest conjunt de teràpies millora la qualitat de vida dels pacients que tenen afectacions motrius. Igualment, poden fer avenços en els àmbits cognitiu, emocional i social. Es tracta d'un complement a les teràpies habituals que enforteix el vincle entre pacient i terapeuta.



En Bici Sense Edat: El dret a sentir el vent a la cara

En Bici Sense Edat és una activitat organitzada per una associació sense ànim de lucre que, a través del voluntariat, ha facilitat el **passeig en bicicleta** a pacients atesos en els nostres serveis socio-sanitaris i residencials. Aquesta activitat permet als usuaris ingressats gaudir de sortides a l'exterior, que serveixen per enfortir el vincle amb la comunitat.



2021

— 736 persones ateses

— 42 llits de mitja estada polivalent

— 38 llits de llarga estada geriàtrica

— 40 places d'hospital de dia

— 30 llits de llar residència



SJD Serveis Socio-sanitaris
SJDsse.cat

La soledat no desitjada des de la perspectiva d'una entitat tutelar

La gent gran és un dels col·lectius més afectats per la crisi de la COVID-19, no només evidentment per l'alta taxa de mortalitat, sinó també per les conseqüències de les mesures restrictives aplicades. El risc d'aïllament social es dispara en la vellesa.

El **programa de tuteles** de la **Fundació Germà Tomàs Canet** a Barcelona duu a terme diverses activitats per treballar la soledat no desitjada, amb el col·lectiu de gent gran i amb el de malalties mentals i altres patologies. La nostra principal tasca és donar suport a la presa de decisions, garantir la defensa dels seus drets, així com vetllar pel benestar físic i emocional de la persona. Ser dependent no significa no poder decidir.

2021

Majoritàriament, gent gran amb un 71% de dones

Edat mitjana:
81 anys homes
85 anys dones

El 60% dels casos han patit situacions de maltractament, majoritàriament abús econòmic.

Tenim persones que viuen en **residències**, en els seus **domicilis**, en **pisos tutelats** de gent gran o en altres **recursos temporals**. Les persones amb una alta dependència són un dels col·lectius més silenciosos i el que requereix més suport per fer-se veure i sentir. Amb un acompanyament multidisciplinari dels professionals fem un pla de treball individualitzat segons les necessitats de cada persona. Saber que hi ha un equip que es preocupa per ells els resulta molt valuós, ja que la majoria de les persones a les quals oferim suport tenen en comú la situació de soledat no desitjada.



Treballem per empoderar les persones que acompanyem perquè puguin gestionar aquesta soledat a través de diverses àrees i accions:

- **Visites regulars dels professionals**, en les quals es vetlla pel seu benestar físic i emocional, i es facilita que tinguin les seves necessitats cobertes.
- **Voluntariat**, mitjançant tasques d'acompanyament emocional i d'oci.
- **Sensibilització** sobre la situació de les persones grans a la població general, en termes de soledat i de prevenció.
- **Xarxa de suports** amb menjador social, casals, centres de dia on puguin compartir temps amb altres persones i la creació de la seva pròpia xarxa social.
- **Formació i participacions** en programes per part dels professionals per oferir una millor atenció a la soledat no desitjada.
- **Ajudes econòmiques**, per cobrir les necessitats bàsiques de les persones sense recursos.
- **Acompanyament al procés final de vida**, perquè la persona tingui un final de vida digne i no estigui sola.



Fundació Germà Tomàs Canet
fundaciogermatomascanet.com

DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL



Intecserveis, 20 anys oferint oportunitats laborals

Aquest 2021 celebrem el 20è aniversari del **Centre Especial de Treball (CET) Intecserveis**. Un centre de Sant Joan de Déu des d'on continuem treballant per afavorir l'autonomia de les persones amb discapacitat oferint-los oportunitats laborals i un acompanyament personalitzat. L'any 2021 ha suposat també incloure en la gestió de l'entitat un **pla d'igualtat** on es referma el compromís per la igualtat i la no discriminació de les persones, mitjançant 18 mesures.

Facilem la inclusió laboral acompanyada de projectes de vida

La clau de l'èxit en la inclusió laboral continua sent l'atenció integral. Acompanyem cada persona amb suports específics per facilitar l'adquisició de nous coneixements, competències i hàbits laborals que facilitin el seu desenvolupament professional i psicosocial.

2021

126 persones amb discapacitat i/o vulnerabilitat social han rebut l'acompanyament necessari i beneficis socials

243 accions formatives amb un total de 3.242 hores

Promocionem professionalment persones amb capacitats diverses

El desenvolupament de llocs de treball amb més responsabilitat suposa un valor afegit per a la inclusió laboral en el mercat ordinari de les persones amb discapacitat, per disminuir l'estigma social cap a les persones amb diversitat funcional, per facilitar-ne el benestar emocional i per contribuir a crear una societat més justa i inclusiva.

2021

3 persones han estat incloses en un projecte de millora de la qualificació professional

Acreditació de competències

Un grup de 5 persones treballadores del servei de neteja s'han sumat al procés d'acreditació de competències de la Generalitat de Catalunya. Una iniciativa que augmenta la professionalització de les persones i que es mantindrà en els propers anys.



Nous reptes i noves oportunitats

La complexitat amb els clients ens ha permès crear nous projectes i nous serveis. L'any 2021 ha continuat creixent el suport del teixit empresarial i institucional cap a la inclusió laboral de les persones amb discapacitat, cap a la inclusió laboral de les persones amb discapacitat.



Intecserveis CET
intecserveis.org

Serveis:

SERVEI DE NETEJA / BUIDATGE I DESINFECCIÓ D'IMMOBLES / JARDINERIA / SERVEIS AUXILIARS / DESTRUCCIÓ DE DOCUMENTACIÓ



CET El Pla

En el CET El Pla treballem per la inserció laboral de persones amb discapacitat, problemàtica derivada de salut mental i/o risc de exclusió social. A causa de la pandèmia provocada per la COVID-19 i el seu impacte econòmic, l'accés al treball ha estat més complicat per a la població en general i especialment per a aquests col·lectius més vulnerables.

Aquest any 2021 s'ha posat el focus a **prioritzar la contractació de dones amb discapacitat**, col·lectiu que històricament sofreix una doble discriminació. S'ha pogut dur a terme en part gràcies a una subvenció del SOC en la línia ESAL DONA. Amb aquestes contractacions, durant el 2022 es posarà en marxa una nova línia de producció alimentària (envasament d'herbes aromàtiques).

2021

Salut mental

129 persones contractades

100 persones amb discapacitat

+ 70% col·lectiu amb especial dificultat

Exclusió social

6 casos d'inserció en empresa ordinària

43 noves altes en el CET

3 joves migrats sols contractats (permís de treball)

1 persona del Servei Prelaboral contractada

1 persona SOI contractada

Serveis:

ENVASAMENTS ALIMENTARIS / JARDINERIA /
SERVEI DE NETEJA / HORTA / LOTS DE NADAL



CET El Pla
cetelpa.org

SJD Terres de Lleida

A causa de la COVID-19, la vida de les persones amb discapacitat residents a Sant Joan de Déu Terres de Lleida - Centre d'Almacelles han sofert, igual que la resta de la societat, canvis en la seva vida diària i en les activitats i dinàmiques que formaven part del seu dia a dia. Tot i això, hem pogut dur a terme noves propostes que han millorat el seu benestar emocional.



Taller d'estampació a les residències

Aquest 2021, dues residències de discapacitat de l'àrea d'envelliment de **SJD Terres de Lleida** han participat en un nou taller d'estampació, emmarcat dins de les teràpies complementàries vinculades a l'art, amb una resposta molt satisfactòria. Independentment de tenir o no capacitats creatives o manipuladores, les persones participants han pogut fer els treballs d'estampació amb facilitat, un cop adquirides una sèrie de nocions molt bàsiques. **Han estampat peces que poden utilitzar i, com que són de creació pròpia, han estat més valorades.**

L'art facilita la inclusió i promou la visibilitat de les persones amb discapacitat. Dona una altra visió de la vida i del dia a dia, motiva i fa gaudir del moment, relaxa i fa sentir que et coneixes més i t'apropa als que tens a la vora.



Rapejant amb l'escola Versembrant

Per tal d'oferir activitats motivadores i basades en els interessos personals de les persones residents, aquest 2021 hem dut a terme un projecte amb Versembrant, que ha consistit a fer **un taller de rap amb 10 persones ateses amb discapacitat intel·lectual i 10 alumnes** de 5è de l'escola Antònia Simó i Arno d'Almacelles. El taller ha estat dinamitzat pel raper professional Joël Prieto, *Fetixxe 13*.

Versembrant és una escola popular itinerant. Un projecte que pretén fomentar la consciència crítica del jovent, mitjançant l'art urbà i el hip-hop.

Durant el procés creatiu i mitjançant dinàmiques, **s'empodera els participants en les seves capacitats** i es fomenta la cooperació i la cohesió de grup. Els participants no només desenvolupen l'agilitat mental i el domini del llenguatge, sinó que, sobretot, fomenten el seu vessant artístic, s'expressen sense tabús, creen vincles i desperten el sentit crític.

Sant Joan de Déu Terres de Lleida
sjd-lleida.org

RECERCA I DOCÈNCIA

Parc Sanitari SJD

L'esclat de la pandèmia ha ratificat com és d'important la salut i, alhora, ha conscienciat la població de **la rellevància de la recerca dins el sistema sanitari** per afrontar tots aquells reptes que es presentin i comptar amb la participació de les persones ateses. La **Unitat de Recerca del Parc Sanitari Sant Joan de Déu** no s'ha aturat i ha posat en marxa molts projectes, alguns d'ells a escala europea, que tracten diversos àmbits. Us en destaquem breument uns quants.

Trastorns mentals i envelliment

Els estudis epidemiològics Edad con Salud, Mind-COVID, RADAR-CNS, SYNCHROS i EMPOWER, RESPOND o REPICAL, entre d'altres, han posat de manifest que el suport social, en relació amb els sentiments de soledat, redueix les possibilitats de recaiguda dels episodis de depressió major. Alhora es confirma que els sentiments de desafecció vers les relacions socials han estat un dels principals factors de risc de depressió, ansietat i ideació suïcida durant la pandèmia.

Ús de tecnologies sanitàries en atenció primària i salut mental

El Grup de Recerca en Tecnologies Sanitàries i Resultats en Atenció Primària i Salut Mental (PRISMA) ha fomentat la implicació de les persones ateses en la decisió sobre els seus tractaments a Catalunya per millorar la seva salut i reduir el temps fins al diagnòstic de càncer a les comunitats vulnerables de Llatinoamèrica. Alhora, demostren l'eficiència d'una intervenció que afavoreix estils de vida saludable.

Tractament de trastorns mentals greus

La recerca multidisciplinària etiopatogènica del grup MERITT conclou que el 61% de les persones que viuen un primer episodi psicòtic van experimentar un trauma infantil, enfront del 17% de la població sense diagnòstic. A més, han avaluat l'eficàcia de combinar la intervenció psicològica amb activitats aquàtiques.

Alteracions cerebrals dependent del gènere

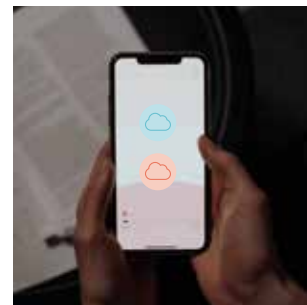
El grup de recerca Cerebral Imprints of Gender, Development and Pathology ha dut a terme estudis previs en persones amb esquizofrènia, que mostren que el funcionament cognitiu en homes i dones respon de manera diferent als símptomes de depressió o d'ansietat. Aquests resultats suggereixen la necessitat d'adaptar les teràpies de rehabilitació cognitiva segons el gènere.

Fibromiàlgia i dolor crònic

A través dels projectes IMPACT i INNOVA, el Grup Àgora ha centrat els seus esforços a determinar l'efectivitat psicològica d'una teràpia conductual d'acceptació i compromís (ACT) o d'activació conductual (AC) de persones amb dolor crònic lumbar i depressió. I, d'altra banda, avaluar l'efectivitat (reducció del dolor i altres símptomes rellevants) i seguretat del tractament amb naltrexona en dosis baixes, que s'afegeix al tractament habitual en persones amb fibromiàlgia.

Investigacions vinculades a la COVID-19

L'estudi LacCOVID, impulsat pel Servei de Malalties Infeccioses del SJD Hospital de Sant Boi del Parc Sanitari Sant Joan de Déu i que ha comptat amb la participació de professionals de la institució, ha demostrat l'existència d'anticossos específics contra el SARS-CoV-2 en dones lactants que han estat vacunades amb Pfizer-BioNTech.



Paral·lelament, el projecte Doctorat Industrial, impulsat pel Servei de Pneumologia del SJD Hospital de Sant Boi en col·laboració amb una empresa experta en intel·ligència artificial, pretén desenvolupar una plataforma digital (habilitada per a telèfons intel·ligents i ordinadors) que permeti el monitoratge constant de variables fisiològiques i variables de contaminació atmosfèrica. Això ajudarà a la detecció precoç de complicacions greus de la malaltia i a establir la seva evolució en relació amb la contaminació ambiental.



Investigadors premiats. La Marató de TV3, 2020



Parc Sanitari Sant Joan de Déu
pssjd.org

Institut de Recerca Sant Joan de Déu
irsjd.org

Un joc interactiu facilita la socialització de les persones amb esquizofrènia

Les investigadores Susana Ochoa i Ingrid Toradès, de l'**Institut de Recerca Sant Joan de Déu - Parc Sanitari Sant Joan de Déu**, juntament amb la **Universitat Politècnica de Catalunya**, han desenvolupat un joc interactiu de reconeixement facial per a persones amb **esquizofrènia**. El reconeixement facial permet l'ús efectiu de les convencions socials en situacions reals, com ara l'habilitat de comprendre els estats mentals dels altres o les seves intencions. S'ha vist que nombroses persones amb esquizofrènia tenen problemes per reconèixer les emocions i, com a conseqüència, relacionar-se socialment.

El joc, anomenat **Feeling Master**, s'ha desenvolupat a partir de les **il·lustracions de Lego Minifigures** i s'han creat animacions de sis expressions facials bàsiques: felicitat, tristesa, por, sorpresa, disgust i ira. El joc presenta tres nivells de dificultat, amb un límit de temps per respondre. A través de les interaccions dels usuaris i les usuàries, l'equip de terapeutes pot anar dirigint i personalitzant la seva teràpia, amb l'objectiu final d'augmentar la capacitat de reconeixement emocional i, d'aquesta manera, millorar les seves relacions socials i qualitat de vida.



Beques per a estudiants del Grau en Infermeria

Gairebé el 55% de les places per estudiar Infermeria a Catalunya són privades, amb un cost mitjà de 6.000 € per curs. Aquest fet impedeix que persones amb escassos recursos econòmics es puguin permetre cursar els estudis universitaris d'infermeria.

Davant d'aquesta situació, el **Campus Docent Sant Joan de Déu**, amb el suport de l'Obra Social SJD, va obrir aquest curs 2021-2022 un **programa de beques d'estudis del Grau en Infermeria** per garantir que estudiants amb un bon rendiment acadèmic puguin continuar els seus estudis en cas que es trobin en una situació de vulnerabilitat. En total, s'han pogut oferir **14 beques** amb diferents graus de subvenció.

Tenir un bon planter d'infermers i infermeres és crucial per un servei de cures de qualitat, i davant l'actual falta de professionals en la sanitat pública encara pren més rellevància que **cap persona es quedi sense accedir als estudis per motius econòmics**. L'objectiu del programa és poder ampliar el nombre de beques i comptar amb organitzacions que vulguin col·laborar és indispensable.

2021

4 beques del 90% d'import subvencionat del cost de la matrícula

5 beques per cobrir el 50% de l'import subvencionat de la matrícula

5 beques per cobrir el 25% de l'import subvencionat de la matrícula

Implica't amb el Programa de beques d'infermeria



Campus Docent Sant Joan de Déu
santjoandedeu.edu.es

MIGRACIONS

Aquest 2021 ha estat **un any complex** per a les persones migrades que acompanyem des dels diferents centres de Sant Joan de Déu. A les situacions de gran vulnerabilitat en les quals es troben **s'han afegit les conseqüències generades per la crisi de la COVID-19**. Hem vist com ha incrementat el nombre de persones que no pot cobrir les seves necessitats bàsiques ni les de les seves famílies. Així mateix, també hem detectat un augment en la **demanda de necessitat d'escolta i d'atenció lligades a qüestions de salut mental**.

Fundació Bayt al-Thaqafa

El 2021 ha vingut marcat per l'arribada de persones que van haver de fugir de manera sobtada de l'Afganistan. Malgrat les dificultats, hem continuat acompanyant-les en el seu procés cap a la plena ciutadania. També hem continuat desenvolupant nous projectes dirigits a impulsar els espais de trobada interculturals, fomentar la igualtat de drets i afavorir la cohesió social.

Primeres Jornades Gatzara

Una de les finalitats de la **Fundació Bayt al-Thaqafa** és treballar per generar espais d'intercanvi amb la comunitat. Per aquest motiu, ha estat un èxit poder celebrar les **I Jornades Gatzara**, previstes per al 2020 i que es van haver d'ajornar degut a la pandèmia.

Durant **cinc dies** d'activitats, presencials i virtuals, vam convidar la ciutadania a conèixer i compartir les pràctiques d'arrel arabomusulmana que portem dins. **Més de 1.200 persones hi van assistir** apropant-se a aquestes cultures i trencant estereotips. Vam comptar amb la presència de persones expertes en l'àmbit de la interculturalitat i de les migracions, com **Dolors Bramón**, professora emèrita de la Universitat de Barcelona especialitzada en món àrab, l'escriptora i activista **Miriam Hatibi** i l'escriptor, gastrònom i lingüista **Pius Alibek**, entre d'altres. A més, aquestes jornades s'han fet **en xarxa amb més de 20 entitats i han comptat amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona**.

Les Jornades Gatzara tornaran l'any 2022 amb la intenció de consolidar-se com un acte de ciutat per a la interculturalitat i la cohesió social.



Acollim persones procedents d'Afganistan

Arran de la situació que es va produir amb l'arribada dels talibans al poder a l'Afganistan, el programa d'atenció a persones sol·licitants de protecció internacional de la **Fundació Bayt al-Thaqafa** va dedicar tots els esforços a **acollir 13 persones** procedents d'aquest país.

A diferència d'altres processos migratoris, aquestes persones **van haver d'abandonar el país d'un dia per l'altre**, sense temps per planificar la sortida. Això va comportar que no haguessin pogut recopilar tota la seva documentació o l'haguessin de destruir perquè no fos detectada pels talibans. Malgrat aquesta situació tan complexa, ja han anat superant l'estat de xoc inicial i estan fent el necessari per refer la seva vida. Han iniciat els tràmits burocràtics corresponents, estan aprenent la llengua de la societat d'acollida, els infants ja han començat el curs escolar, etc.

Atenció a dones migrades supervivents de violència masclista

Acompanyem **dones migrades supervivents de violència masclista** mitjançant el projecte **RecreArt**, que intervé en tres àmbits: terapèutic, social i d'assessorament legal. La necessària atenció social i jurídica prèvia fa que sovint la recuperació psicològica es postergui i quedi relegada a un segon terme o moment. A través de l'**artteràpia** i la **dansa moviment teràpia**, la **Fundació Bayt al-Thaqafa** aborda aquestes situacions de violència amb una perspectiva interseccional i transcultural. Les dones poden expressar la seva història vital i les vivències traumàtiques des d'un enfocament centrat en la resiliència i no necessàriament centrat en la paraula, la qual cosa els facilita un espai de seguretat.





Nou curs en Animació sociocultural i atenció a persones dependents

Hem dut a terme un **projecte d'aprenentatge servei** per afavorir l'intercanvi intergeneracional entre dos col·lectius vulnerables: **persones dependents i joves migrats sense referents familiars**. A causa de les mesures sanitàries per la COVID-19, els joves i les joves i les persones grans no van poder trobar-se presencialment fins a unes setmanes després d'haver iniciat el curs. Tanmateix, vam cercar una forma alternativa que els permetés conèixer-se i compartir les seves històries a través de cartes i trobades des de la distància.



Des del programa de **Suport Integral a Joves de Bayt al-Thaqafa** treballem per millorar les opcions laborals dels joves migrats sols sense referents al territori, i cada any oferim una formació específica que, a més, tingui impacte social positiu.



SJD Terres de Lleida Acompanyant els joves migrats sols

Un any més, a **Sant Joan de Déu Terres de Lleida** continuem apostant per oferir als **joves migrats sols** un programa formatiu de qualitat per millorar la seva ocupabilitat. Aquests joves, acollits al Centre de Primera Acollida i Atenció Integral o al Servei de Pis per a Joves, formen part dels programes d'inserció laboral del centre.

L'objectiu és que **obtinguin una titulació** que els permeti l'accés a la formació professional si volen continuar estudiant o la possibilitat d'incorporar-se directament al mercat de treball. Poden escollir entre **tres especialitats (PF)** que responen a les demandes formatives dels joves i a les oportunitats laboral dins el mercat de treball ordinari: auxiliar de construcció, auxiliar en treballs de fusteria i instal·lació de mobles, i auxiliar de reparació i manteniment de vehicles lleugers. D'aquesta manera, inicien el camí cap a una bona inserció social i laboral en la societat d'acollida.

Fundació Germà Tomàs Canet Afganistan: quan l'única sortida és fugir

L'estiu del 2021 la **Llar Sant Joan de Déu** va rebre **34 persones provinents de l'evacuació de l'Afganistan**, fruit de la situació d'emergència humanitària al país. L'Abdul* i la Fàtima* són una de les parelles que hem acollit després de fugir d'Herat quan el poder talibà va prendre el poder sobre la província afgana el 12 d'agost. "Sortir d'Herat va ser molt difícil, no funcionava cap aeroport. Vam desplaçar-nos a la capital com vam poder, en autobusos, motocicletes, caminant... fins a arribar a Kabul. Després d'enviar molts correus electrònics, ens van contestar dels ministeris d'Exteriors i de Defensa d'Espanya i el Govern espanyol ens va treure de Kabul en avió", explica l'Abdul.

La crisi política a Afganistan va forçar a migrar milers de persones que tenien por a les represàlies. Tots dos són advocats. La Fàtima treballava en organitzacions internacionals, sobretot en l'àmbit de violència de gènere i immigrants. L'Abdul era especialista en dret criminalista. Estaven en la llista de cerca i captura del règim talibà. "Ens van trucar molts clients per preguntar què podien fer, hi havia molta por. Van obrir les presons sense tenir en compte quines persones estaven alliberant. No podíem viure allà."

L'Abdul i la Fàtima formen part del **programa de Protecció Internacional per a Persones Refugiades de la Fundació Germà Tomàs Canet**. Actualment, ja han rebut l'acceptació d'asil i la targeta de residència a Espanya per un període de cinc anys. "A la Llar tenim un professional referent que treballa per a nosaltres, ens ajuda en tot. Per exemple, si necessitem suport psiquiàtric o psicològic, ens el proporciona. Fem classes d'espanyol i rebem ajudes econòmiques."

L'objectiu a curt termini de la parella és trobar feina i pis per poder passar a la segona fase del programa, que vetlla per la integració total de les persones ateses a la societat **promovent la seva autonomia**. A llarg termini, els agradaria tornar al seu país. "A Afganistan érem persones molt importants. La nostra feina ajudava molta gent. Volem tornar sempre que no sigui un risc per a nosaltres i poder continuar treballant per a la nostra terra".



*Noms ficticis

2021

La Llar SJD va rebre un total de 98 persones refugiades, de les quals 42 provenien de l'Afganistan.



Fundació Germà Tomàs Canet
fundaciogermatomascanet.com

COOPERACIÓ

Més de 15 anys d'agermanament amb Sierra Leone

Una de les eines de cooperació a Sant Joan de Déu són els agermanaments entre centres. L'**Hospital Sant Joan de Déu Barcelona** està agermanat amb el centre que l'Orde Hospitalari gestiona a Sierra Leone, el **Saint John of God Catholic Hospital of Mabesseneh**. Aquest 2021 compleixen més de 15 anys de col·laboració i intercanvi afrontant realitats sanitàries, econòmiques i socials molt diferents.

Pediatres, infermeres i altres professionals de Sant Joan de Déu viatgen periòdicament a l'hospital africà per intercanviar coneixements i donar suport als professionals locals que hi treballen. Des de Barcelona intentem també millorar les seves instal·lacions i proveir-los de material.

A més, el 2008, en col·laboració amb el **Campus Docent Sant Joan de Déu**, hem fundat una escola d'infermeria, on s'han graduat un nombre important d'infermeres, algunes de les quals treballen a l'hospital, però la majoria ho fan en centres de salut comunitària.

Aquests 15 anys, el **germà Fernando Aguiló** i la **doctora Vicky Fumadó** han estat els responsables del programa i han viscut situacions complicades com l'**epidèmia d'Ebola** a l'Àfrica occidental el 2014, en la qual van perdre la vida 500 sanitaris i el sistema de salut de la regió i la col·laboració entre centres van quedar molt afeblits.

Aquests dos últims anys han estat complicats, perquè la **crisi econòmica del país**, amb la devaluació de la moneda, ha fet encarir el preu dels productes hospitalaris. A més, la **pandèmia** ha reduït les donacions externes i les activitats al país. Però, malgrat les dificultats, hem continuat endavant.

Projectes de rehabilitació nutricional

Abordem el problema de la desnutrició en les poblacions rurals situades al voltant de la ciutat de Lunsar, a Sierra Leone, on els índexs de mortalitat maternoinfantil són molt alts. I ho fem des de tots els àmbits, mitjançant la prevenció, el suport i el tractament, amb programes de formació, alimentació, tractament mèdic i seguiment particular dels casos.

Després d'un any complicat a causa de la crisi provocada per la COVID-19, aquest programa ha tornat a recuperar, a poc a poc, la normalitat. Tant és així que el 2021 hem col·laborat amb l'obertura d'una nova clínica a Mange, impulsada per l'ONG Juan Ciudad, per millorar l'atenció de les mares i els infants afectats per desnutrició.

2021 / 5.989 infants atesos

Apadrinar el tractament d'un infant

A Sierra Leone la sanitat no és pública i la població, sense recursos econòmics, retarda el moment d'anar a l'hospital quan està malalta. A vegades arriben molt tard, quan la malaltia ja està molt avançada. Per evitar-ho, impulsem un programa d'apadrinament de tractaments infantils. Amb els anys hem creat un ecosistema de socis i sòcies que sufraguen part del que paguen les famílies per al tractament del seu fill o filla a l'hospital de Mabesseneh.

2021 / 2.074 infants atesos

Formació d'infermeres

Aquest 2021, la **Saint John of God Catholic School of Nursing** ha aconseguit acreditar-se com a Facultat d'Infermeria de la **Universitat de Makeni**, una de les universitats més importants del país, on es podrà impartir el Grau d'Infermeria i altres programes d'educació superior. D'aquesta manera, s'afavoreix la qualitat de la proposta educativa que s'ha dut a terme tots aquests anys i permet millorar la vida acadèmica de les joves a través de beques, a més d'oferir formació capacitant el personal docent.

2021

162 estudiants, 53 de primer curs, 58 de segon i 51 de tercer

41 estudiants graduats (tots els que es van presentar a l'examen estatal)

8 estudiants becats





Sant Joan de Déu té centres a 52 països, sobretot d'atenció sanitària i social. Tots ells tenen professionals locals i des d'aquí els donem suport per aconseguir tirar endavant el seu propòsit.

Col·laborem amb ells de tres maneres diferents:



ONGD Juan Ciudad, donant suport tècnic en les necessitats que sorgeixen en els territoris i també a través de la captació.



Centres Sant Joan de Déu agermanats amb centres d'altres llocs del món. L'objectiu d'aquest vincle és donar acompanyament mutu en tots aquells temes més urgents i susceptibles de treballar conjuntament.



Empreses, entitats i particulars. Tots ells fan donacions de material nou o en bon estat. A través del voluntariat i amb la col·laboració d'altres entitats especialitzades, aconseguim material mèdic i sanitari, mobiliari, material ortopèdic o elements de protecció que agrupem i els fem arribar en enviaments periòdics.



L'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu té **4 centres a Ghana:**

2 hospitals i 2 ambulatoris. Ghana és un país amb més de 30 milions de persones i amb uns índexs de salut molt deficitaris. Ha fet importants avenços en salut maternoinfantil, tot i que encara ha d'encarar grans reptes socials i sanitaris.

Suport a Ghana des de la distància

Quan la pandèmia mundial limita el nostre moviment és el moment de desplegar **noves idees i metodologies.** Davant la impossibilitat de fer voluntariat internacional, el **Campus Docent Sant Joan de Déu** va elaborar un **vídeo per formar professionals** en prevenció i control de contagis per malalties infeccioses i preparació davant la COVID-19. D'aquesta manera, es creava una eina molt eficaç per donar suport a estudiants i professionals dels centres de Sant Joan de Déu a Ghana que ho havien sol·licitat, alhora que podia ser útil per a tots els centres que ho necessitessin.



Donem resposta a l'emergència d'Ucraïna

L'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu, ha llançat una **campanya per sol·licitar ajuda urgent** i col·laborar amb la missió que els germans estan duent a terme al centre de Sant Joan de Déu situat a la ciutat de **Drohobych**, a Ucraïna, així com en els altres cinc centres de l'Orde a **Polònia**, des d'on s'està donant atenció socio sanitària i de primera necessitat als milers de persones que fugen del conflicte. S'està ajudant aquestes persones i famílies amb suport mèdic, aliments i allotjament.

Col·labora-hi!



ENTREVISTA

Germà MOISÉS MARTÍN BOSCA**“Apropar-nos a qui tenim lluny”**

El germà Moisès Martín Bosca és conseller provincial de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu Espanya. Nascut el 1957 a Alaquàs (València). Diplomàtic en Ciències Bíbliques, treballador social i màster en Cooperació Internacional, ha estat conseller provincial de la Província d'Aragó, director de Juan Ciudad ONGD i de l'Oficina de Missions i Cooperació Internacional de la Cúria General a Roma. Des de març de 2021 està desenvolupant la seva tasca com a conseller provincial de la Província d'Espanya i és director de l'Àrea de Solidaritat de l'Orde Hospitalari. Amb ell parlem de solidaritat i del seu vincle amb la institució.



Quin va ser el primer contacte amb l'Orde de Sant Joan de Déu i en quin moment va decidir vincular-se per sempre amb la institució?

Quan estava discernint la meua vocació (per allà 1975-1976), els sacerdots de la meua parròquia i la seva Comunitat de Religioses em van facilitar el coneixement del Centre de l'Orde a València, aleshores l'Hospital Sant Joan de Déu a la Malva-rosa. Allà vaig tenir el primer contacte i ja després vaig seguir el procés amb els germans responsables que eren a Sant Boi de Llobregat (Barcelona), fent una experiència vocacional, i vaig iniciar allà mateix el postulantat, el primer pas formal de la formació inicial, que vaig continuar amb el noviciat a la Fundació San José de Madrid, i l'Escolasticat, quan vaig tornar de nou a Sant Boi, i a Terrient (Terol), on vaig fer la professió solemne.

En què ha consistit exactament la seva missió durant aquest període de transició?

Al març del 2019, després d'acabar el Capítol General a Roma, després d'uns anys en el servei de les Missions i Cooperació Internacional, vaig tornar a la província d'Aragó, i se'm va demanar que m'incorporés al Consell Delegat, que estava treballant la coordinació i animació per unificar les tres províncies en una de sola. Al març de 2021, es va constituir la Província de Sant Joan de Déu, i en aquell moment em van encarregar acompanyar, a més d'altres temes de la vida de germans, l'arrencada de l'Àrea de Solidaritat. Aquesta Àrea està basada en el recorregut que un dels grups de reflexió, compost per germans i col·laboradors, havien fet ja des dels darrers capítols provincials el 2018.

L'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu es troba actualment en un moment de canvis i començant una nova etapa. Com es viu aquest moment internament?

Bé, ja portem una mica de recorregut —jo diria que, amb il·lusió i ganes—, encara que lògicament els canvis també porten una mica d'incertesa, perquè ens porten a fer coses que no coneixem tant; vaja, que no tenim tan controlades. Totes aquestes coses estan fonamentades en la feina prèvia feta i són l'estímul necessari per continuar mantenint viva l'hospitalitat que hem rebut com a do. A més, les incerteses es combaten treballant, i en aquesta realitat la família de Sant Joan

de Déu, germans, professionals, voluntaris, donem la talla —perdó per la immodèstia—, sentint-nos que també rebem el suport d'amics i benefactors que afavoreixen el desenvolupament de la missió.

Quins són els reptes, socialment parlant, que té l'Orde davant seu?

El repte principal és apropar-nos a qui tenim lluny. Fer conegut el foraster i el germà a l'estranger, acompanyar el feble i curar el malalt. En aquest moment social, cobra més valor tot això, perquè de vegades costa veure'l en allò quotidià. L'acollida, l'escolta, la proximitat, l'acompanyament, el silenci, respectant temps i processos, també sent veu dels que no són escoltats, perquè ens fa por o no són tolerats perquè són diferents, essent consciència crítica i constructiva, sensibilitzant i fent possible que tothom ho pugui fer. Per això hem de continuar apostant perquè les nostres estructures, serveis i programes continuïn validant els valors, que estan marcats per **l'HOSPITALITAT, el respecte, la qualitat, l'espiritualitat i la responsabilitat** i un bon instrument per fer-ho és la solidaritat.

I en això també hi té a veure la implicació de tots els col·laboradors que la fan possible amb la seva acció professional, o dels que alliberen temps per fer de voluntaris, o aportant el seu suport econòmic, perquè es puguin atendre necessitats noves o antigues a les quals les administracions ja no donen suport, aquí a prop nostre o més enllà de les nostres fronteres.

Quin és l'aprenentatge més gran que ha rebut durant tota aquesta experiència a Sant Joan de Déu?

Sant Joan de Déu era un home sense barreres, sense fronteres, i en la seva època (segle XVI) ho va demostrar tantes vegades —amb el seu anar i venir i implicant més persones a la seva obra, benefactors, amics— que alguns es convertirien en companys com a germans o treballadors i altres com a voluntaris. Avui, amb els mitjans d'informació i comunicació que tenim, no crec que li manquessin llocs on atendre persones malaltes i necessitades, i estic segur que trobaria activitats per fer-hi i mitjans per treballar amb altres institucions.

He après que es pot viure formant part d'una família hospitalària, estar al costat d'aquells que encara no compten, que no són útils, que no tenen drets o que els han perdut pel seu estil de vida, i ningú els acompanya. Sens

dubte, he après amb el seu exemple a estar amb els ulls, les orelles, els braços i el cor ben oberts per sortir de... per anar a... , on l'hospitalitat continuï faltant. Em sembla que això és, a més a més d'un aprenentatge, una invitació, un repte.

Des del punt de vista personal, què li ha aportat Sant Joan de Déu? I què us ha aportat a l'Orde?

M'ha enfortit i, en alguns aspectes, m'ha fet descobrir el valor i l'acompanyament holístic de la persona, i especialment de la persona en vulnerabilitat. El nostre fundador tenia una preocupació i era que l'acompanyament, estar amb les persones, no les fes dependents, d'ell o de les altres persones que els ajudaven. La finalitat era aconseguir persones que fossin autònomes, protagonistes de la seva vida; per exemple, quan ell mateix explica en una carta a un dels seus benefactors, Gutierre Laso: «Perquè així com aquesta casa és general, així hi reben... i sense aquests, molts altres pelegrins i vianants que aquí s'arriben i **els donen foc i aigua i sal i atuells per fer el menjar...**», o sigui que implica la persona mateixa en la gestió de la seva situació, i també en la responsabilitat de ser part activa del benestar propi. Podríem dir jo amb tu, però no sense tu.

No sé què he aportat jo; el que sí que puc dir és que he intentat, i procuro fer-ho cada dia, ser fidel a aquests valors que ell ens ha deixat, responant als serveis i les tasques que em van encomanant els meus superiors. I amb aquesta visió, treballo per tornar a aquells el protagonisme de les seves pròpies vides.

La cooperació internacional ha marcat la seva vida? Quin és l'aprenentatge més important que ha rebut?

M'ha convençut que és la manera d'UNIVERSALITZAR l'hospitalitat fent-nos créixer en sentir-nos part d'un tot. Allò que estem fent en una tasca concreta, en un centre concret, en una província determinada, té un valor i un benefici multiplicat al conjunt de la institució. Sobretot, quan ho comuniquem i ho compartim.

Per tant, és important treballar cada cop més en xarxa; hem d'aprofitar les sinergies que es donen a cada lloc o realitat concreta. Estic convençut que, si fóssim capaços de posar en comú, encara que només fos sobre el paper, tot el que fem en cooperació internacional, ens sorprendríem, i encara ens hi involucríem més.

La nostra dedicació no és només una acció de desenvolupament —encara que des d'ella podem construir, ser útils— sinó que, a més, és estar al costat de la persona, romandre-hi, encara que ja no hi hagi crisi humanitària —tant de bo!—, perquè pugui obtenir i mantenir totalment la seva dignitat com a membre d'una comunitat local i una família universal, la qual cosa ens agermana.

Com defineix l'hospitalitat, un dels valors imprescindibles de l'Orde?

Sortir d'un mateix perquè hi entri l'altre, és a dir, cuidar especialment els més fràgils, donar suport a la seva autonomia i al seu desenvolupament, que pugui ser protagonista de la seva vida.

Què és per a vostè la solidaritat i per què és tan necessària en els temps que vivim?

És una manera de fer present l'hospitalitat. I m'identifico amb la d'entestar-se pel bé comú, perquè tots som veritablement responsables de tothom.

Perquè és tan necessària?

Perquè ella ens completa i qualifica com a éssers humans.



QÜESTIONARI BREU

Pel·lícula preferida:
Silenci, de Martin Scorsese

Un llibre:
Biografia de la luz. Pablo d'Ors

Plat de menjar preferit:
Arròs al forn

Una cançó:
"Resistiré" d'El Consorcio

Un lloc al món (per què):
Viure on estic com al meu lloc

Una virtut:
El respecte

Un defecte:
La impaciència

Una màxima vital:
"Del que ets, pot sortir-ne una cosa molt bona"

FAMÍLIA HOSPITALÀRIA

Amb més de 500 anys d'història, Sant Joan de Déu ha anat teixint una xarxa de persones compromeses que formen una comunitat diversa mobilitzada per un objectiu comú: l'hospitalitat. Professionals, germans, voluntaris i voluntàries, socis, sòcies i donants, familiars, usuaris i usuàries, empreses i entitats col·laboradores o escoles formem una família que té cura de qui més ho necessita i fa arribar la solidaritat encara més lluny.

ENTREVISTA **Brigitte Pérez**

Voluntària i sòcia de SJD

La Brigitte és voluntària de la institució des de fa més de 10 anys. Des de ben petita sempre ha tingut la necessitat d'acompanyar. Aquesta és la seva missió a la vida, i creu, fermament, que anem més lluny si ho fem acompanyats. Per això, el 2020, va fer un pas endavant en el seu compromís amb Sant Joan de Déu i es va fer sòcia de la institució.

“Prendre consciència de l'altre en una situació de vulnerabilitat i actuar”



Què et va fer ser sòcia de Sant Joan de Déu?

El cor inspira, orienta. És un full de ruta. Però amb les millors intencions no n'hi ha prou. Es necessita molt més que inspiració, voluntat... Es necessiten ingressos per poder invertir en projectes socials i contribuir que ningú quedi enrere.

Les ganes d'ajudar són la clau de contacte que posa en marxa el vehicle. Però sense combustible no anem lluny. Soc sòcia per ajudar a omplir el dipòsit i fer aquest camí tan bonic que ens permet fer la solidaritat. I és trencant guardioles, o a cop de talonari, que podem deixar de somiar en un món millor per passar a l'acció i construir-lo.

Què diries que t'ha aportat la institució?

Molt abans d'arribar aquí ja compartia els valors de Sant Joan de Déu, però no ho sabia. La institució m'ha permès potenciar-los en prendre'n consciència. Una autèntica revelació. Un creixement emocional i espiritual. Per tant, què m'ha aportat? En una paraula: llum.

Quin és l'aprenentatge més gran que has fet a SJD?

Treballar sempre per intentar donar la millor versió de mi mateixa.

Què intentes aportar tu a la institució?

Compromís, il·lusió. La meua llum.

Què és per tu la solidaritat?

És prendre consciència de l'altre en una situació de vulnerabilitat i actuar.

***Si em veus, existeixo.
Si m'ajudes, soc fort.***

La solidaritat ens uneix. La solidaritat és esperança.



Fethah el Fard

Usuari i treballador de Sant Joan de Déu Terres de Lleida

Amb només 19 anys, el Fethah es va vincular a Sant Joan de Déu Terres de Lleida fa dos anys i mig. Nascut al Marroc, va venir sol al nostre país a la recerca d'un futur millor. “Primer vaig ser acollit al centre de menors de SJD durant un any, on vaig aprofitar per formar-me professionalment i fer diverses tasques de manteniment de manera voluntària: pintar sales, arreglar mobiliari, muntatge de bancs, portes, etc.”. Encoratjat pels seus tutors, va continuar fent cursos a través del Programa de Noves Oportunitats a Lleida i ara participa en el Programa de Formació i Treball de joves tutelats i extutelats treballant per a Sant Joan de Déu.

Valora molt l'aprenentatge que està fent des del punt de vista personal, social i professional. “El fet de poder ajudar les persones, aprendre i practicar l'idioma, ser capaç de prendre decisions importants o resoldre problemes a la feina, **coneixent el dia a dia dels diferents professionals de SJD que m'acompanyen, em fa ser més responsable**”. Content de tot el que està vivint en aquests moments, se sent “cada dia amb més experiència, més útil. Estic molt agraït per aquesta oportunitat”.



Antonia Nicolau Pou
Coordinadora de la Fundació Sant Joan de Déu Serveis Socials Mallorca

La Tonia és una educadora social de 46 anys amb moltes inquietuds. Va començar a treballar a SJD fa vuit anys, quan es va obrir el servei d'acollida per a famílies en situació d'exclusió social a Palma. Viatgera, amant de la lectura i el teatre, senderista i alhora molt casolana, sempre ha estat vinculada a l'acompanyament de col·lectius vulnerables en l'àmbit de la discapacitat, la salut mental i l'àrea de protecció del menor.

“Coneixia la tasca dels Germans de SJD a Palma a través de l'hospital, perquè hi he tingut familiars ingressats”. **El respecte i l'acollida són dues característiques importants** que va veure en l'atenció rebuda i que ara, a la Fundació, transmet i dona valor al seu quefer diari. “Ha estat tot un luxe des del punt de vista laboral i personal. He crescut amb el projecte, i ara, que s'uneixen les províncies de tot Espanya, ens està permetent trobar-nos i enfortir el vincle d'hospitalitat que tant ens defineix”.



Germà Benjamín Pamplona Calahorra
Sant Joan de Déu València

El germà Benjamín, de 66 anys, va ingressar en l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu el 1972. Amb estudis d'infermeria i d'econòmiques a la Universitat de Barcelona, ha estat en diferents comunitats de germans i s'ha implicat en serveis i feines molt diferents. En l'àmbit social és on es troba més a gust i ha dedicat més de 25 anys a acompanyar persones sense llar. Ell diu que és on ha aconseguit ser millor persona: “Estar en contacte amb aquesta part de l'Església oberta i disponible a acompanyar les persones en diferents situacions de vulnerabilitat ha suposat un enriquiment personal al qual sempre estaré agraït”.

L'expressió pura del carisma d'hospitalitat és acollir i acompanyar aquestes persones perquè puguin recuperar l'autonomia i el sentit de vida. També en la gestió d'un hospital o en el servei a l'Orde com a secretari provincial ha experimentat aquest valor en primera persona: **“Fer el bé ben fet”**. Actualment, és a SJD València, aportant tota la seva experiència i formació econòmica, on continua enriquant-se de l'esperit hospitalari i solidari de les persones ateses, professionals i voluntàries.

Diàriament són un exemple i estímul per a mi, juntament amb els altres germans de comunitat amb els quals comparteixo la vida fraterna”.



Ana Linares
Responsable administrativa a l'Obra Social Sant Joan de Déu

L'Ana, treballadora social de formació, porta molts anys a la casa, l'evolució de la qual com a institució ha viscut personalment. La seva primera experiència va ser fa 27 anys quan va entrar per desenvolupar tasques a la recepció i la centraleta de l'Hospital Materno-infantil d'Esplugues. 12 anys més tard, es va incorporar a l'equip de l'Obra Social com a administrativa, on va poder descobrir com és d'important la solidaritat per tirar endavant els projectes, tant els sanitaris com els socials.

Compromesa i perfeccionista, ha vist de prop **“la feina que els centres SJD fan per millorar la qualitat de vida de les persones més vulnerables, no només des de la ciència o des de l'assistència, sinó amb una vocació d'excel·lència i qualitat envers l'atenció a les persones”**. Aquest valor és el que ella també intenta transmetre en tot allò que fa: “Malgrat no estar relacionada directament amb la cura de les persones, és un petit granet de sorra que ajuda que la solidaritat arribi a qui més ho necessita. És un plus de satisfacció personal”.



Esther Torres / Cap de Serveis Generals del Parc Sanitari Sant Joan de Déu

L'Esther té 43 anys i en fa 16 que treballa al Parc Sanitari Sant Joan de Déu. Com a cap de Serveis Generals de la Direcció d'Enginyeria i Serveis Generals es dedica a coordinar les diferents àrees de les quals és responsable: neteja, hostaleria, bugaderia, etc. L'Esther va ser la primera dona a arribar a aquesta Direcció. “Sempre m'he sentit ben tractada i sense diferències pel fet de ser dona, malgrat ser un àmbit amb una presència d'homes considerablement més notòria”, reconeix.

“Em sento molt satisfeta i orgullosa de formar part del Parc Sanitari Sant Joan de Déu. El que em vincula fortament a la família hospitalària són les persones ateses. **El contacte diari amb elles és una gran oportunitat que m'ajuda dia rere dia a recordar el que és realment important de la meua tasca diària**”, explica. El seu compromís amb Sant Joan de Déu ha anat sempre més enllà. Col·labora contínuament en l'organització d'esdeveniments de l'Àrea de Solidaritat.

VOLUNTARIAT

La força del voluntariat

La pandèmia de la COVID-19 i tot el que ha suposat després, ja sigui els anys de restriccions com la sortida de la crisi sanitària, ha fet que les persones voluntàries demostrin, una vegada més, la seva capacitat d'adaptació, compromís i cura durant el 2021. Han donat resposta a les necessitats de cada situació acompanyant amb hospitalitat totes les persones que cuidem a Sant Joan de Déu.

Fer voluntariat
a Sant Joan de Déu:



“El voluntariat m’ha obert socialment i m’ha fet més humà.”



“El voluntariat m’aporta una sensació de felicitat, l’oportunitat d’haver pogut convertir-me en millor persona.”

Des de fa dos anys, en Juan és voluntari en un centre que acull persones en situació d'exclusió social. Animat per la seva dona, sempre s'ha caracteritzat per voler ajudar. Al principi creia que amb la col·laboració econòmica n'hi havia prou, però ara s'ha adonat que no només es necessita el valor monetari de l'ajuda, sinó que moltes vegades és més necessari el valor social o sentimental. Ha après a ser més considerat amb les persones sense tenir en compte les classes socials i, sobretot, a respectar-les a totes. “Només veient les cares dels qui he pogut ajudar em fa sentir més a gust amb mi mateix. Fins i tot amb alguns d'ells, quan ens trobem al carrer, ens saludem com vells amics”. Destaca el vincle que s'ha creat entre els usuaris i el voluntariat, que els ajuden amb la seva compressió i amabilitat sense demanar res a canvi. “Entre tots i totes podem millorar qualsevol situació”.

Juan Santiago Retuerto Buades (64)
Voluntari a la Fundació Sant Joan de Déu
Serveis Socials Mallorca

José María Nuin Ugarte, Txema, com el coneixen totes les persones vinculades A SJD València, va començar el seu camí com a voluntari el 2010. Inicialment, feia tallers de castellà i acompanyava les persones que arribaven des de Romania, Ucraïna o Rússia o aquelles que feia anys que vivien al carrer. En Txema viu a prop del centre d'acollida, és pare de família i avi, i compagina les seves responsabilitats familiars amb el voluntariat. Des de sempre, li cridava l'atenció un germà gran que vivia a Sant Joan de Déu i quan es va jubilar, s'hi va sumar com a voluntari. Com ell mateix afirma, “tenint dues mans hàbils no podia deixar-les a les butxaques. Calia ajudar-se ajudant”. Durant tots aquests anys, ha anat adaptant la seva implicació segons les necessitats canviants del centre. Ha format part del projecte Escola Amiga, de sensibilització en centres educatius i, avui dia, col·labora en tallers setmanals de memòria, on es fomenta l'escolta activa i es crea un espai afectiu amb una energia positiva que construeix juntament amb l'esforç i la implicació de totes les persones usuàries.

Txema Nuin Ugarte
Voluntari a Sant Joan de Déu València

“Quan acompanyes, dones i reps; t’augmenta l’autoestima.”



En Ricardo no tenia clar què podia fer després de la seva jubilació, a més de dedicar el seu temps a cuidar el seu gos, un company fidel en els seus últims anys de vida. Finalment, el 2012, va decidir apostar pel voluntariat. En la seva primera trobada amb la coordinadora li va dir: “Crec que puc col·laborar amb vosaltres en tasques de gestió, perquè les relacions humanes no són el meu fort, no soc de petons i abraçades... Ara, si demaneu continuïtat i compromís, això segur que us ho puc donar. Tinc molt de temps lliure i soc molt responsable”. Primer es va involucrar a emplenar els fulls d’assistència a musicoteràpia, a portar pacients a dalt i a baix de les seves unitats... **El contacte porta l’afecte i genera vincle.** Deu anys després, en Ricardo ve tres vegades la setmana, acompanya la musicoterapeuta a fer la teràpia, ajuda el monitor de marxa nòrdica amb el grup de residents de la Llar i s’ha vinculat al nou voluntariat En Bici Sense Edat amb persones ingressades. “He descobert habilitats noves”, comenta ara. “Dones i reps; t’augmenta l’autoestima”.

Ricardo Serrano Nieves (75)
Voluntari a Sant Joan de Déu
Serveis Socio-sanitaris (Esplugues)



“Em dona l’oportunitat d’omplir-me d’humanitat cada dia”

Ja fa nou anys que la Sandra va cada matí a la Unitat de Cures Pal·liatives del SJD Hospital de Sant Boi. És voluntària del programa Final de Vida i Solitud, que **acompanya les persones en situació de solitud no desitjada que es troben al final de la vida** per tal de reduir l’impacte emocional de l’experiència. Va voler ser voluntària per la seva necessitat d’ajudar els altres. Oferir suport emocional tant a la persona atesa com a la família; compartir estones de joc o inclús d’humor, parlar, llegir o simplement seure a la vora. “He descobert moltes formes d’acompanyar-les, des de jugar als escacs fins a quedar-me en silenci al seu costat; és la meua petita aportació a aquestes persones”, explica. A algunes només les veu un dia, amb d’altres coincideix durant mesos. “Sant Joan de Déu em dona l’oportunitat d’omplir-me d’humanitat cada dia, estant amb ells, i m’ensenya moltes coses que sé que no puc aprendre enlloc més”, afegeix. Sense dubte, a la Sandra el voluntariat l’ha convertit en millor persona i recomana a tothom provar-ho.

Sandra Martínez
Voluntària al Parc Sanitari Sant Joan de Déu

“Enriqueix poder contribuir al benestar i la millora de la qualitat de vida de molts infants”



Moltes vegades el voluntariat no és presencial. La Judit va començar l’any 2018 amb sessions formatives sobre teràpia ocupacional a la Clínica San Juan de Dios d’Iquitos. Quan va arribar la pandèmia, la col·laboració a distància encara va tenir més sentit. A Sant Joan de Déu Terres de Lleida li van oferir la possibilitat de fer un **voluntariat en línia per cooperar en la millora de la intervenció clínica** que ofereixen els professionals a nens i nenes amb diferents dificultats funcionals. “Duia a terme una cerca bibliogràfica sobre la intervenció i creava un petit temari que treballàvem en la sessió en línia. Al final, dedicàvem un espai per generar debat, poder parlar sobre casos clínics i poder respondre preguntes en el cas que fos necessari”. Malgrat que la connexió d’Internet a Iquitos no sempre és bona i la diferència horària de set hores no ho posava fàcil, van aconseguir establir un clima de confiança entre els professionals i millorar la qualitat de vida de molts infants i les seves famílies.

Judit Tejero
Voluntària a la Clínica San Juan de Dios a Iquitos (Perú)

SENSIBILITZACIÓ

Transformar vides a través de la sensibilització social

Volem un món millor que doni resposta a les situacions d'injustícia i desigualtat actuals. Per això apostem per diferents eines educatives i de sensibilització que ens apropin les realitats dels col·lectius més vulnerables, ens facin reflexionar i, sobretot, actuar per canviar-les.

'Des-Nudos', un documental sobre joves i salut mental



L'any 2021 Sant Joan de Déu ha produït el documental *Des-Nudos* (Desfent Nusos), basat en **set converses íntimes i personals** sobre joves i salut mental. El documental dona veu a set persones joves i a set persones del seu entorn més proper per tal de parlar sense embuts ni complexos sobre la salut mental i tot el que l'envolta. L'estigma, la por, la soledat, la superació, l'empoderament, la família i els vincles són alguns dels temes que es tracten al llarg dels 50 minuts del documental.

Des-Nudos és un cant d'amor i d'esperança a la vida, als vincles i a les relacions humanes que ens uneixen i ens sostenen. El seu objectiu és **trencar estigmes i prejudicis** sobre la salut mental per fer visibles realitats sovint silenciades i estigmatitzades.

Aquest documental és una producció de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu i està dirigit per Txell Esteve i Diana Casellas i realitzat per Marc Juan. *Des-Nudos* ha comptat amb el finançament del Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social, ha estat seleccionat en diversos festivals de cinema documental i ha rebut el Premi del Públic al Festival Terra Gollut o el Premi del Públic i a la Millor Direcció del Legendary Doc Independent Film Festival de Los Angeles, entre d'altres.

PoderosaMent fa créixer el programa #JoHoCanvioTot



JoHoCanvioTot.org

Al febrer, es van estrenar quatre vídeos de la segona temporada de #JoHoCanvioTot, amb testimonis sobre trastorns de la conducta alimentària; consum de cànnabis i primers episodis psicòtics; addicció a les noves tecnologies, i depressió associada a l'assetjament escolar.

Vinculades a la campanya, es van dur a terme les **Beques #JoHoCanvioTot**. De gener a juny, tres centres educatius van gaudir de l'acompanyament d'una productora social i audiovisual en la creació de vídeos de sensibilització sobre salut mental i joves.

Al setembre, amb l'inici del nou curs i sota el paraigua del programa PoderosaMent, finançat per Caixabank, es va llençar una nova convocatòria que ens ha permès ampliar la territorialitat del programa i oferir 16 beques a escoles i instituts de tot Espanya. A més, s'ha incorporat el Premi Nacional #JoHoCanvioTot, amb dotació econòmica per fomentar projectes de benestar emocional als centres educatius.



no al

ciberbullying



Innovació en la prevenció del ciberassetjament escolar

Gràcies al Premi Orange Solidaris, el 2021 ha vist la llum **#NOalCiberbullying**, campanya de prevenció que es concreta en un web, 30 vinyetes obra de l'il·lustrador Javi Royo per difondre través de xarxes socials i l'**escape room per a mòbils El silenci del mirall**, dirigit a joves de secundària.

Un comitè d'experts en la temàtica de l'Hospital SJD Barcelona, Althaia i persones i entitats de referència com B-Resol, SEER i PDA Bullying ens han acompanyat en la creació d'aquesta campanya que es va llançar al novembre, coincidint amb el Dia Mundial contra l'Assetjament Escolar.

NOalCiberbullying.org



La Vida Mateixa

La campanya **La Vida Mateixa** posa el focus el 2021 en la sensibilització contra la **soledat no desitjada** de la gent gran.

LaVidaMateixa-SJD.org

El programa #educaSJD, consolidat al territori

El 2021 ens ha permès recuperar, i fins i tot incrementar, les xifres de xerrades de sensibilització i projectes d'aprenentatge servei als centres educatius prèvies a la pandèmia. En aquest sentit, gairebé **8.000 alumnes** i **200 centres educatius** han participat en les activitats d'#educaSJD.

Gràcies a la consolidació del programa, els equips de sensibilització dels centres poden apostar per la innovació metodològica, millorar els recursos i els materials educatius, i centrar-se a fomentar els quatre models d'aprenentatge servei que impulsa el programa: InClou Cultura, Altaveu!, Voluntariat Magic Line i Projectes SJD.

#educaSJD

Premi Pilarín Bayés: nous formats i rècord de participació

El Premi Pilarín Bayés ha rebut en la XVIII edició gairebé 1.200 contes sobre les experiències dels infants durant el **confinament**. Una xifra rècord que demostra que la situació ha estat una rica font d'inspiració per als més de **10.000 alumnes** i **200 escoles de Catalunya** que ens han fet arribar els seus contes.

A més, la gran novetat d'aquesta edició ha estat l'aposta per nous formats de difusió dels contes i, gràcies a l'acord amb Catalunya Ràdio, els relats guanyadors poden escoltar-se en format pòdcast, que han gravat els autors i autores mateixos.



PremiPilarinBayes.org



MOBILITZACIONS



La Magic Line de tothom i per a tothom

La caminada solidària de Sant Joan de Déu va tornar a inundar els carrers de solidaritat i en aquesta 9a edició ho va fer a **Barcelona, Mallorca** i, per primer cop, a **Lleida i Madrid**. Amb més de 30 rutes proposades, els participants van tornar a compartir la solidaritat per un món millor. Després de dos anys de pandèmia, en aquesta edició la Magic Line recupera el model presencial i incorpora moltes novetats, com el creixement territorial, les rutes lliures i els promotors de rutes.



MAGIC LINE

11.000 persones caminen a la 9a edició de la Magic Line SJD

Després de dos anys de pandèmia, la Magic Line de Sant Joan de Déu va aconseguir mobilitzar més d'11.000 participants que van caminar diumenge 20 de març per un món millor. Entre tots i totes es van captar **332.546 euros**, el 100% dels quals es destinarà a finançar projectes sanitaris i socials de Sant Joan de Déu.

El cartell

Mari Fouz és la il·lustradora que ha dibuixat la imatge de la Magic Line d'aquesta edició. Sota el lema **"Som el que compartim"**, l'artista ha plasmat la solidaritat col·lectiva i l'alegria de tornar a compartir camins per un món millor. La imatge gràfica són uns braços i unes mans que sostenen persones que caminen juntes amb unes flors de colors, que són l'element festiu del cartell.

Els ambaixadors de la Magic Line

Sota el lema **#SomElQueCompartim** la comunitat de la Magic Line continua creixent i ho fa amb la complicitat de persones que ens ajuden a promoure-la; són els nostres ambaixadors i padrins de luxe. En aquesta edició ens han acompanyat: Quim Masferrer, Carme Rusalleda, Eloi Vila, Carles Costa, Judith Mascó, Bruno Oro, Tomàs Jofresa, Pol Mallafré i José Corbacho. A tots ells, moltes gràcies per formar part d'aquesta gran família i per ajudar-nos a fer arribar més lluny la caminada solidària de Sant Joan de Déu.



Promotors de rutes, una nova modalitat

Una de les novetats d'aquest any és la possibilitat de promoure una ruta pròpia com una manera de sumar-se activament a l'organització de la mobilització. Aquesta modalitat dirigida a institucions, entitats, empreses o centres educatius ha tingut bona acollida i s'hi han sumat: CaixaBank, Damm, Estrella Levante, Werfen, Claror, Font Salem, Col·legi Virolai, IES Turó de Roquetes, Escola Utmar, Associació Fotogràfica i de Caminades l'Ametlla del Vallès, Grup Excursionista l'Ametlla del Vallès, El Cim, Centre Excursionista de Montcada i Reixac, AE Lo Fangar, Vins el Cep, Centre Excursionista de Catalunya, Club Nàutic de Cala Gamba i Club de Vela Port d'Andratx. A tots ells gràcies pel vostre compromís, les vostres aportacions i la vostra solidaritat.



La solidaritat de les empreses: una complicitat imprescindible

Com sempre, les empreses han estat cabdals per convertir aquesta caminada en una gran mobilització solidària. Un any més, treballadors i treballadores s'uneixen amb les seves famílies i amb els seus companys de feina per fer arribar lluny la solidaritat, promoure el treball en equip i practicar hàbits saludables i sostenibles, tal com promou la nostra caminada.

Aquesta edició, que ha crescut en territoris i, per primer cop, s'hi han sumat Lleida i Madrid, ha permès la participació a escala nacional com: Werfen, Grupo Indukern, bonÀrea, Brico Dépôt, Cofares, Laboratorio Stada, entre d'altres.

Un any més, empreses com Zurich, Marriott Hotels, Wallapop, Original Buff, Nestlé, Arpuba, Cofidis, Nissan, T-Systems, Deutsche Telekom, Paci Global, Ingecal, Moventia, Tokio Marine, Dallant, Forcadell, Imcd, Lacer... han continuat donant suport a la Magic Line i s'han mobilitzat fent de la Magic Line un esdeveniment imprescindible en les seves agendes. A totes elles, els agraïm el seu compromís amb la nostra caminada.



**/ + 11.000 persones caminen
la Magic Line SJD / 900 equips /
37 rutes / + 300.000 euros recaptats /
MagicLineSJD.org**



BOMBERS AMB CAUSA

La solidaritat que no para de créixer

Malgrat que els efectes del segon any de pandèmia no ho han posat fàcil, el projecte Bombers amb Causa ha continuat amb la seva tasca solidària el 2021 i **ha recaptat 76.540€**. D'aquesta manera, la iniciativa solidària continua finançant programes de recerca en malalties infantils de l'Hospital SJD Barcelona i projectes d'atenció a la infància en risc d'exclusió social d'altres quatre centres de Sant Joan de Déu. Amb la nova recaptació, **ja són 619.556 € els diners aconseguits des de 2011!**

Igualment, s'ha pogut dur a terme la 3a edició ajornada de la cursa **Vertical Montserrat**. 2.180 esglaons de solidaritat que han pujat 112 esportistes, 8 d'ells inclusivius, i 6 participants en la nova modalitat "Som Un Equip", dirigida a empreses, clubs i entitats.



Enguany s'obre una **nova beca de recerca: el Projecte MACAI**, de l'Hospital de Sant Joan de Déu de Barcelona. Liderat per l'investigador Jordi Antón, té l'objectiu de millorar la vida dels pacients amb artritis idiopàtica juvenil, la malaltia reumàtica crònica infantil més prevalent i que causa discapacitat abans dels 16 anys. També s'han finançat **sis projectes socials** d'altres centres de Sant Joan de Déu relacionats amb la infància amb problemes de salut mental, cura domiciliària de malalties cròniques i inclusió de menors migrants.

**/ 619.556 € recaptats / 5 beques de recerca
finançades / 24 projectes socials finançats /
351 nens i nenes participants /**

BombersAmbCausa.org

@BombersAmbCausa #BombersAmbCausa

EMPRESSES

Aliances que ens fan avançar

El camí de la solidaritat sempre és millor fer-lo en companyia. A Sant Joan de Déu creiem en la complicitat i les sinergies que establim amb les **organitzacions i empreses socialment responsables** que caminen al nostre costat. Establir compromisos sòlids, i si és possible de llarga durada, ens permet millorar la qualitat de vida de les persones que cuidem i és garantia que, plegats, estem construint un món millor.

ENTREVISTA Joan Planes Vila

cofundador de Fluidra i president de la Fundació Fluidra.



“Intentem que petites accions puguin obtenir grans resultats i aplicacions globals”

Fluidra és un grup multinacional que es dedica al desenvolupament d'aplicacions per a l'ús sostenible de l'aigua i és el fabricant de piscines més gran del món. Parlem amb Joan Planes Vila, president d'honor i cofundador de l'empresa, que va crear la Fundació Fluidra després de retirar-se de la presidència executiva. Sempre ha tingut clar que el camí és millor fer-lo acompanyat i per això des de la Fundació intenta establir sinergies amb entitats i persones que són referència en el seu àmbit, per la seva humanitat, el seu compromís i la qualitat de la feina que desenvolupen.

El projecte “Esport i salut mental. La pràctica d'activitats esportives en piscines com a eina d'inclusió social” és fruit d'una aliança entre la Fundació Fluidra, Fluidra, l'Obra Social SJD i un dels centres referents de la institució: el Parc Sanitari SJD. A més, compta amb el suport de la Fundació de Recerca SJD. El conveni de col·laboració, a més, desenvoluparà un estudi assistencial i de recerca durant els pròxims tres anys.

Per què una aliança estratègica amb Sant Joan de Déu?

A Sant Joan de Déu hem trobat persones excel·lents, des del punt de vista humà i professional, un equip multidisciplinari implicat i compromès amb la institució i amb les persones per a les quals treballen.

Fruit de la nostra trajectòria i de la nostra experiència, a la Fundació hem evolucionat el concepte de piscina i hem creat el de “piscina social”. En aquest sentit, ens centrem en projectes en què la piscina és generadora de vida, salut, benestar i comunitat.

La nostra missió, compartida amb la de Fluidra, és crear la millor experiència de piscina. Per això estem convençuts que la **recerca sobre els beneficis de l'activitat aquàtica en el tractament de persones amb malalties mentals serà un pas endavant per a la millora de la seva salut i benestar**, i ajudarà a integrar els pacients a la comunitat.



Amb aquesta aliança i el projecte associat, més de 200 persones amb problemes de salut mental es veuran afavorides.

L'últim Atlas de Salut Mental publicat per l'Organització Mundial de la Salut alerta del dèficit mundial d'inversió en salut mental. **El percentatge dels pressupostos públics destinats a salut mental no passa del 2%** i de 23 treballadors per cada 100.000 malalts. Les prediccions alerten que, el 2030, la malaltia mental serà la principal causa de discapacitat.

Des de la Fundació ens impliquem en aquesta qüestió finançant la recerca a Sant Joan de Déu, i esperem que aquestes dues-centes persones que es veuran beneficiades directament per la posada en marxa de la investigació seran les primeres de moltes.

Estem segurs que **el coneixement obtingut serà aplicable en el futur, no només com a tractament sinó com a prevenció**, i que les activitats aquàtiques dirigides per professionals amb les metodologies i els criteris resultants de la recerca **seran transferibles a escala global**.

Quin és l'objectiu del projecte i per què és important per a vosaltres aquesta aliança?

Gestionem projectes en països on aprendre a nedar garanteix la supervivència: al Senegal, estem construint una piscina de mides olímpiques destinada a aquest objectiu; donem suport a projectes de teràpies aquàtiques per a nens i nenes amb malalties minoritàries, autisme i paràlisi cerebral...

Creiem fermament en l'ODS 17: aliances per assolir els objectius. L'aliança amb Sant Joan de Déu ens vincula amb la recerca i el coneixement, que és la llavor de la qualitat, de la transferibilitat i del futur.

Com he dit abans, el nostre objectiu principal és millorar la vida de les persones a través de l'aigua. **Posar els mitjans perquè un equip multidisciplinari de professionals de la salut i la salut mental pugui fer recerca sobre aquest tema és un gran privilegi.**

“L'aliança amb Sant Joan de Déu ens vincula amb la recerca i el coneixement, que és la llavor de la qualitat, de la transferibilitat i del futur.”

Psiquiatres, psicòlegs, terapeutes, monitors, experts en gestió i en comunicació treballant junts amb l'objectiu de millorar la salut i la qualitat de vida dels pacients assegura l'èxit de la recerca i de l'aplicació dels resultats.

Però hi ha un segon objectiu, igual d'important que el primer, que és **la integració d'aquestes persones en un espai, com l'aigua, que ens fa a tots iguals. El projecte es duu a terme en piscines públiques en horaris públics. Les persones amb malaltia mental conviuen amb la comunitat i això contribueix a la normalització i a la convivència.**

Quins valors compartiu amb Sant Joan de Déu?

Per a nosaltres, Sant Joan de Déu garanteix solidaritat, humanitat i solidesa. La vostra trajectòria de més de 500 anys treballant a favor de la salut i de les persones ens fa sentir orgullosos de col·laborar al vostre costat.

Ens sentim molt identificats amb els vostres valors i intentem cada dia treballar des del compromís amb les persones i les entitats que ens acompanyen, amb empatia amb les persones que ens necessiten i intentant que petites accions puguin obtenir grans resultats i aplicacions globals.



Aposta per la innovació

David Tapias

director d'Innovació de Fluidra

A Fluidra la innovació sempre ha estat una part fonamental de la nostra estratègia i de la nostra cultura empresarial. Ens ha ajudat a créixer i a adaptar-nos a l'evolució i a les necessitats del mercat en cada territori. Per una banda, tenim un equip potent de més de 200 persones que treballen la **innovació incremental** enfocada a la millora constant de les nostres solucions en el desenvolupament de nous productes i serveis. Per altra banda, també tenim la vista posada en el ecosistema mundial d'innovació i, a través de la nostra àrea d'**Open Innovation**, cerquem relacions i oportunitats amb *start-ups*, centres tecnològics i altres actors externs que ens ajudin a trobar les solucions que ens permeten accelerar la innovació.

Els eixos d'innovació principals són la sostenibilitat, la salut i el benestar, i la digitalització. El 2021 vam posar en marxa una àrea dedicada a la millora de la sostenibilitat dels nostres productes.

Entenem la innovació, no només com una estratègia empresarial, sinó com una eina transformadora per millorar el benestar de la societat i del nostre entorn en general. **La solidaritat és una actitud fonamental perquè aquestes millores arribin arreu, i no només a aquells que han tingut més sort.**

El projecte amb Sant Joan de Déu ens permet explorar de quina manera l'activitat dins de la piscina pot millorar la qualitat de vida de persones amb trastorns mentals, i a partir d'aquí com Fluidra pot aportar noves solucions. Per a nosaltres aquest és un camp molt desconegut, però, gracies a l'experiència, coneixement i reputació de l'equip SJD, ens obre la possibilitat de poder ajudar aquestes persones.

Aliances que ens fan avançar



Les farmàcies de Catalunya se sumen a Sant Joan de Déu

Històricament, les farmàcies han tingut un paper important en la cura de les persones. De la mateixa manera, a Sant Joan de Déu ens agrada cuidar, i durant aquest 2021 hem unit forces per aconseguir recursos per ajudar les persones més afectades socialment i emocionalment per la pandèmia a través de la compra d'una polsera solidària.

La polsera solidària, amb el lema brodat "M'agrada cuidar", s'ha pogut adquirir a les **més de 500 farmàcies** catalanes adherides a la campanya solidària, que ha comptat amb el suport dels **col·legis oficials de farmacèutics** de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, a més de la col·laboració de les principals empreses majoristes del sector en la seva distribució: **Alliance Healthcare, Cofares i FedeFarma**. També s'han implicat empreses com **Tromografic i RAJA®**, amb la donació del *packaging*, i l'empresa **Grupo Main**, que ha fet difusió a través dels seus espais publicitaris.

Un treball en equip, ple de complicitats i aliances, que ha donat els seus fruits i ha fet arribar la solidaritat arreu del territori. Els **30.720 €** aconseguits s'han utilitzat per finançar projectes, desenvolupats als 16 centres SJD de Catalunya, que alleugereixen els efectes de la COVID-19 en la salut mental i en l'economia de les persones més vulnerables.



Renovem l'acord amb TRAM i Moventia per garantir la mobilitat a persones en situació de sense llar

La col·laboració, emmarcada en les actuacions que totes dues companyies duen a terme com a empreses socialment responsables, suposa **l'aportació de 60.000 euros anuals** per facilitar l'accés al transport públic de les persones ateses a **Sant Joan de Déu Serveis Socials Barcelona**. L'aliança, creada fa cinc anys entre **TRAM i Moventia**, ha permès ajudar ja **més de 2.200 persones** d'entre 18 i 65 anys.

El projecte té com a objectiu **donar accés gratuït al transport públic**, a la ciutat de Barcelona i rodalies, a aquestes persones i així anar recuperant les regnes de la seva vida, assistint a les seves activitats formatives, de treball o de recerca de feina, a visites mèdiques, o recuperant la xarxa de relacions socials i familiars i fent activitats de reforç de socialització (com ara d'oci i culturals) i qualsevol altra gestió i activitat coordinada amb els tècnics de Sant Joan de Déu.



Microdonacions que compten

Aquest 2021 hem apostat per la captació en establiments comercials mitjançant l'arrodoniment solidari. És una eina senzilla que els comerços de **Bonpreu i Esclat, Grup Valvi, Sabateries Querol i Hawkers** han ofert a la seva clientela per arrodonir l'import final de la seva compra i donar els cèntims a diversos projectes de Sant Joan de Déu quan han pagat amb targeta. Un petit gest que s'ha traduït en un total de **77.621 €** recaptats gràcies a la suma de milers de petites aportacions.



Organitzacions compromeses, un valor de Sant Joan de Déu

Empreses, entitats i institucions tenen l'oportunitat de formar part de la comunitat de Sant Joan de Déu i apostar per la construcció d'una societat més justa i hospitalària. Durant aquest 2021, diverses **organitzacions compromeses** han participat de manera estable en el fons comú de l'Obra Social SJD, i en alguns casos han mantingut el seu suport més de tres anys. Ha estat, sens dubte i tenint en compte la repercussió de la pandèmia, una col·laboració indispensable per finançar projectes a llarg termini que ajuden les persones més desfavorides i, sovint, més invisibilitzades. Moltes gràcies!

Empreses compromeses el 2021:

ANCO
Bianna Recycling
Càrnica Batallé
e2e Logistics Solutions
Fluidra
Fundació Fluidra
Italsan
Laboratorios Loheor
Main
Moventia
Schaeffler
Tokio Marine
TRAM
Ysana (Pharmalink)
Zurich Seguros



COL·LABORA amb nosaltres



PRODUCTES SOLIDARIS

CAMPANYA DE NADAL Les Neules SJD plenes de desitjos per un món millor

Conjuntament amb els altres articles de Nadal, ha superat els 125.000 euros en vendes.

DesitjosCompartits.org



A l'Obra Social de Sant Joan de Déu hem llençat, per segon any consecutiu, les **Neules Solidàries SJD**, un producte solidari que fa visibles realitats vulnerables sovint silenciades i fomenta el compromís en la construcció d'un món millor.

Aquesta campanya **ha tingut com a protagonistes les persones ateses als centres de Sant Joan de Déu** i el seu objectiu ha estat la millora del benestar emocional i la salut mental de qui més ho necessita. Cada neula conté un missatge escrit pels usuaris de SJD amb un desig que volen compartir. I és que tots i totes tenim desitjos, també les persones que viuen situacions de vulnerabilitat. A Sant Joan de Déu hem fomentat el compromís i la solidaritat a través d'aquesta experiència única.

La campanya consolida així l'aposta per unes **Neules SJD elaborades de manera artesana a l'obrador social El Rosal de Tàrraga**, només amb ingredients de proximitat i màxima qualitat.

Un any més, hem comptat amb la col·laboració de La Vanguardia i Ametller Origen, dels supermercats El Corte Inglés i s'hi han sumat empreses com Cadí, Tromografic, Ondunova, Artchimboli, Alfíl logistics, Bon Preu - Esclat i Supercor.

Les Neules Solidàries SJD s'emmarquen dins la campanya de donatius «Desitjos per un món millor». Amb la compra d'aquestes neules i la col·laboració de socis, donants, empreses i entitats intentem millorar la vida de totes les persones ateses als nostres centres i fer realitat els seus desitjos.



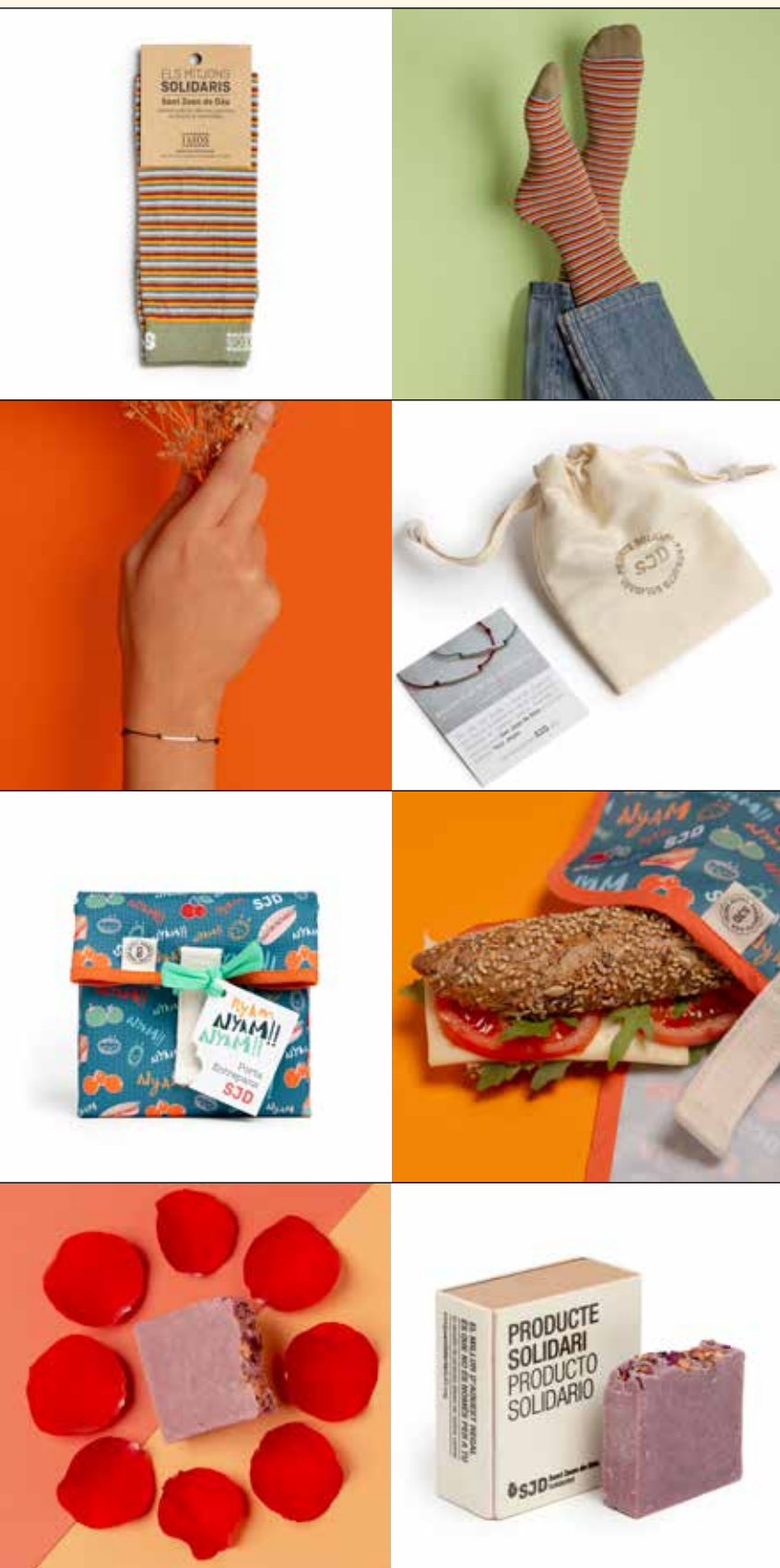
Nous productes 2021

Mitjons solidaris SJD
(amb la col·laboració de laies)

Polsera Fil Solidari
(dissenyada i produïda per Tass Joies)

Portaentrepanes SJD
(dissenyat per l'Ezequiel, un usuari de SJD Terres de Lleida, i confeccionat per Ared)

Sabó artesanal de roses
(produït per la cooperativa A Granel)



Regals solidaris SJD amb valor social

Els productes solidaris de Sant Joan de Déu **són dos regals en un**: fan felices les persones que els reben i ajuden les persones que necessiten ser cuidades en els nostres centres socials, sanitaris i sociosanitaris.

A Sant Joan de Déu treballem per **maximitzar el valor social** en tots els processos, des del disseny i producció de tots els articles fins a la preparació i l'enviament de les comandes.

Impliquem persones usuàries dels centres SJD en el disseny i manipulació d'alguns productes i **fem xarxa** amb centres especials de treball i centres ocupacionals, a més de construir aliances amb altres entitats inclusives com Ared, El Rosal i Apunts.

Escollim productes de qualitat i proveïdors de proximitat.

Promovem la sostenibilitat millorant la reducció de plàstics i treballant perquè els nostres productes siguin respectuosos amb el medi ambient i alhora ajudin a portar un estil de vida més sostenible.

Amb els productes solidaris **apostem per la millora social** posant la solidaritat i les cures en el centre de la vida amb el compromís d'aconseguir un món millor.

Troba'ls a botigasolidariaSJD.org



botigasolidariaSJD.org

SANT JOAN DE DÉU A ALTRES TERRITORIS

La solidaritat i l'hospitalitat estan presents des dels orígens de l'Orde Hospitalari i, avui dia, comptem, a tot Espanya, amb 80 centres socials i sanitaris, 15.000 professionals i 4.600 persones voluntàries.

A la nostra Unitat Territorial I (UTI) tenim centres a altres quatre províncies.



MALLORCA

Tant l'**Hospital SJD d'Inca** com l'**Hospital SJD Palma** són centres de referència en neurorehabilitació a les illes Balears. També ho són en la prevenció i assistència a les persones grans. D'altra banda, des de la **Fundació SJD Serveis Social Mallorca** i, especialment, el Centre d'Acol·lida Es Convent acompanyem persones i famílies amb infants al càrrec en situació de sensellarisme o exclusió social.



VALÈNCIA

El carrer no pot ser la llar de ningú. Amb aquest objectiu, des de **Sant Joan de Déu València** acollim i cuidem persones en situació de sensellarisme o exclusió social a través de diversos recursos residencials i programes d'acompanyament. Oferim formació i disposem d'un centre ocupacional per empoderar-les i començar, així, el camí cap a la recuperació d'una vida autònoma.



SARAGOSSA

L'**Hospital San Juan de Dios Zaragoza** és un referent a l'Aragó pel seu acompanyament integral a persones grans i en cures pal·liatives. També treballem la salut bucodental de nens i nenes amb discapacitat i disposem d'una farmàcia solidària per a persones amb pocs recursos econòmics. Destaca, igualment, per les seves pràctiques i gestió socialment responsables.



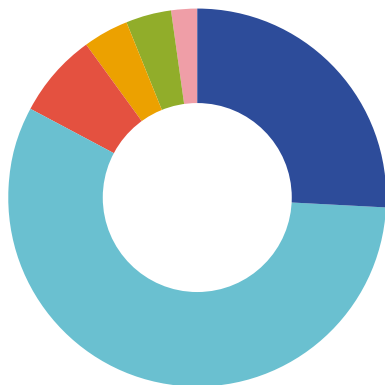
MÚRCIA

Som presents a través de la **Fundación Jesús Abandonado**. Treballem per millorar la vida de persones en situació d'exclusió social, o en greu risc d'estar-ho, a través d'un menjador social, un centre residencial i programes integrals perquè puguin accedir a un habitatge digne i/o una feina. També sensibilitzem per trencar estigmes i prevenir aquestes situacions de vulnerabilitat.

DADES ECONÒMIQUES 2021

Ingressos

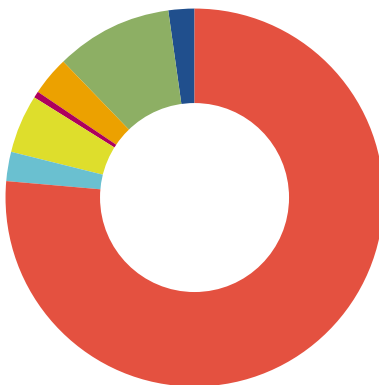
7.203.532 €



- 26% Socis i sòcies
1.841.005 €
- 57% Donacions econòmiques
4.134.590 €
- 7% Magic Line
494.538 €
- 4% Productes solidaris
307.150 €
- 4% Donacions en espècies
314.210 €
- 2% Subvencions
112.039 €

Despeses

7.063.265 €



- 76,5% Programes solidaris dels centres SJD
5.397.730 €
- 33% Recerca
1.771.435 €
- 32% Infància
1.741.338 €
- 10% Salut mental
554.969 €
- 10% Sensellarisme
560.244 €
- 7% Gent gran i cures
382.687 €
- 7% Altres
387.057 €
- 2,5% Àrea de socis
165.286 €
- 5% Magic Line
359.099 €
- 0,5% Sensibilització
32.917 €
- 3,5% Cost productes solidaris
246.512 €
- 10% Personal
699.891 €
- 2% Altres despeses
161.830 €

El resultat positiu de l'exercici de 140.267€ s'aplicarà a reserves.

Els estats financers a 31/12/2021 han estat auditats per Auren Auditors SP.

No inclouen les aportacions directes a l'Hospital SJD Barcelona ni a la Fundació Privada per a la Recerca i Docència Sant Joan de Déu que, per la seva idiosincràsia, es gestionen directament.

SJD EN LÍNIA

La nova normalitat

@SolidaritatSJD

Twitter / Facebook / Instagram /
LinkedIn / YouTube / Flickr

El 2021 hem continuat treballant nous formats, sobretot virtuals durant la pandèmia, que han arribat per quedar-se. Les trobades digitals en directe, els vídeos, els pòdcasts o els continguts interactius han estat una bona eina per arribar a la societat.

Les xarxes socials han estat l'aparador ideal del producte solidari, en especial en campanyes com Nadal i Sant Jordi, però també en campanyes de sensibilització com #NOalCiberbullying, #JoHoCanvioTot i el Premi Pilarín Bayés. Hem donat veu a testimonis en primera persona amb campanyes com «Desitjos per un món millor» o el documental *Desfent Nusos* i us hem acostat l'actualitat de centres i iniciatives solidàries un cop recuperada la nova normalitat.

 13.826 seguidors
4.210.476 persones d'abast
35.120 interaccions cada mes

 2.438 seguidors
1.400.120 persones d'abast

 5.394 seguidors
3.302.413 persones d'abast

 55.000 visualitzacions

 Més de 7.000 fotos

 559 seguidors

La família **@solidaritatSJD** creix en abast i seguidors acompanyada de la mobilització emblemàtica de Sant Joan de Déu **@MagicLineSJD** i del canal més jove, fresc i transformador **@YoCambioTodo**.

Segueix-nos i ajuda'ns a fer arribar la comunitat virtual SJD a tothom!

GRÀCIES!



SJD
Sant Joan de Déu
Solidaritat



Orde Hospitalari de
Sant Joan de Déu
Província d'Espanya

solidaritatSJD.org

[@solidaritatSJD](https://twitter.com/solidaritatSJD)

Solidaritat Sant Joan de Déu

solidaritat.obrasocial@sjd.es

T. 932 532 136

c. Puiggarí, 5-7, 4a planta - 08014 Barcelona

DONATIUS al cc ES55 2100 3887 0202 0001 7989